

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2017

- ....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- ....2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- ....3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2018

- ....4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
- ....5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- ....6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

- ....7 Suunnitelman laatijat
- ....8 Suunnitelman hyväksyminen

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2017

Terveystieteiden lain 11 §:n mukaan kunnan on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Lisäksi lain 12 § edellyttää, että kunnan on seurattava asukkaistaan terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ”Kankaanpää 2025” -kaupunkistrategian 6.3.2017 pitämässään kokouksessa ja kaupungin strategian mukaan ”Äly, taide ja hyvinvointi asuvat meillä”. Kuntalaisten hyvinvointi on nostettu keskeiseksi painopistealueeksi siten myös strategiassa, ja strategiassa on määritelty myös tarkemmin asukkaisten hyvinvoinnin tavoitteet, joihin hyvinvointikertomuksenkin tulee pohjautua.

Hyvinvointityöryhmä on tarkastellut hyvinvointi-indikaattoreista saatavaa tietoa sekä niiden perusteella ja muun olemassa olevan tiedon perusteella laatinut tämän vuoden 2017 kertomuksen. Indikaattorit ja vertailukunnat ovat samat kuin laajemmassa, koko valtuustokauden käsittävissä kertomuksessakin.

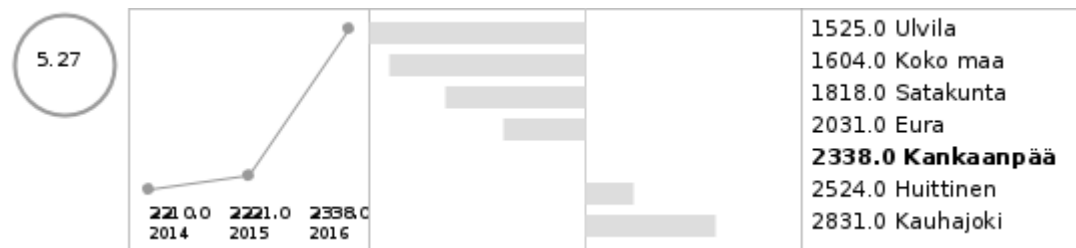
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

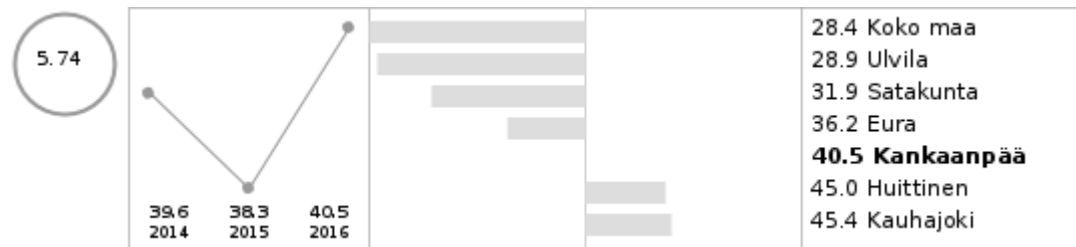
Tulot

% Suunta Vertailu

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Vuosikate, euroa / asukas

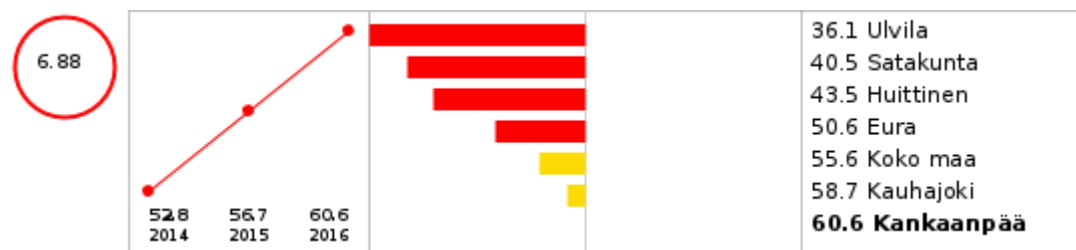
Vuosikate, % poistoista

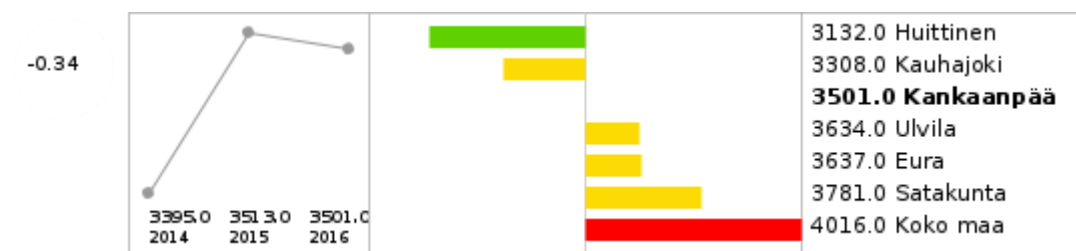
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Verotulot, euroa / asukas

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Talous

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kokonaisuutena yhteenlaskettu käyttötalouden nettomeno eli toimintakate alittui 0,99 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 99,8 %.

Verotuloarvio alittui 0,21 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 99,5 % ja valtionosuustuloarvio ylittyi 0,31 milj. euroa toteutumaprosentin ollessa 101,2 %. Korkomenoarvio alittui 0,24 milj. euroa.

Vuosikate oli + 3,9 milj. euroa ja poistot - 3,3 milj. euroa. Poistoja kasvatti mm. kirjapitoarvoa alemmalla hinnalla myyty Laurin koulu. Lisäksi tehtiin 0,65 milj. euron arvonalennus vanhainkotikiinteistöstä koska toiminta siellä lopetettiin ja kiinteistö on asetettu myyntiin. Vatajankosken Sähkön kuntayhtymä tuloutti sopimuksen mukaisesti kaupungille n. 1 milj. euroa, joka on kirjattu kuntayhtymätuloutuksena muihin rahoitustuottoihin. Tilikauden tulokseksi muodostui + 0,013 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi + 0,013 milj. euroa. Edellisten tilikausien yhteenlasketut ylijäämät ovat yhteensä + 3,17 milj. euroa. Näin ollen yhteenlaskettu ylijäämä taseessa on tilivuoden 2017 lopussa + 3,19 milj. euroa.

Talouden tunnusluvut ovat osittain huolestuttavia. Tuloveroprosentti on korkea (21,5), omavaraisuusaste alhainen (27 %), suhteellinen velkaantuneisuus korkea (65,9 %) ja lainamäärä korkea (3601 €/as). Talouden tasapainon säilyttäminen on välttämätöntä vaikka tulevan maakuntaudistuksen myötä tulopohja kapenee sote-velvoitteiden siirtyessä maakunnan vastuulle.

Väestö

Merkittävin väestörakenteen muutos Suomessa ja koko Euroopassa on väestörakenteen vanheneminen. Eläkeikäisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti samaan aikaan kun työikäinen väestö vähenee. Lasten ja nuorten osuudet pienenevät ja syntyvyys laskee.

Kuntakohtaisessa väestötarkastelussa kokonaismäärän muutoksen lisäksi olennaista on väestön ikärakenne. Tämä vaikuttaa merkittävästi palvelujen kysyntään ja tarpeeseen. Väestöpyramidi (tai ikäpyramidi) on pyramidin muotoinen diagrammi, jolla havainnollistetaan väestön ikärakennetta ja sukupuolijakaamaa. Väestöpyramidi on pareittainen vaakapalkkikaavio, jossa väestön määrä kuvataan x-akselilla ja ikä y-akselilla. Pyramidin kuvaus sekä eri ikäluokkien välisiä suhteita että sukupuolten välisiä määrällisiä eroja. Väestöpyramideja tarkastelemalla myös alueiden väliset erot, muutokset ja tuleva väestönkehitys havainnollistuvat helposti.

Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhusten yhteenlasketun määrän suhdetta työikäisten määrään. Huoltosuhde lasketaan:

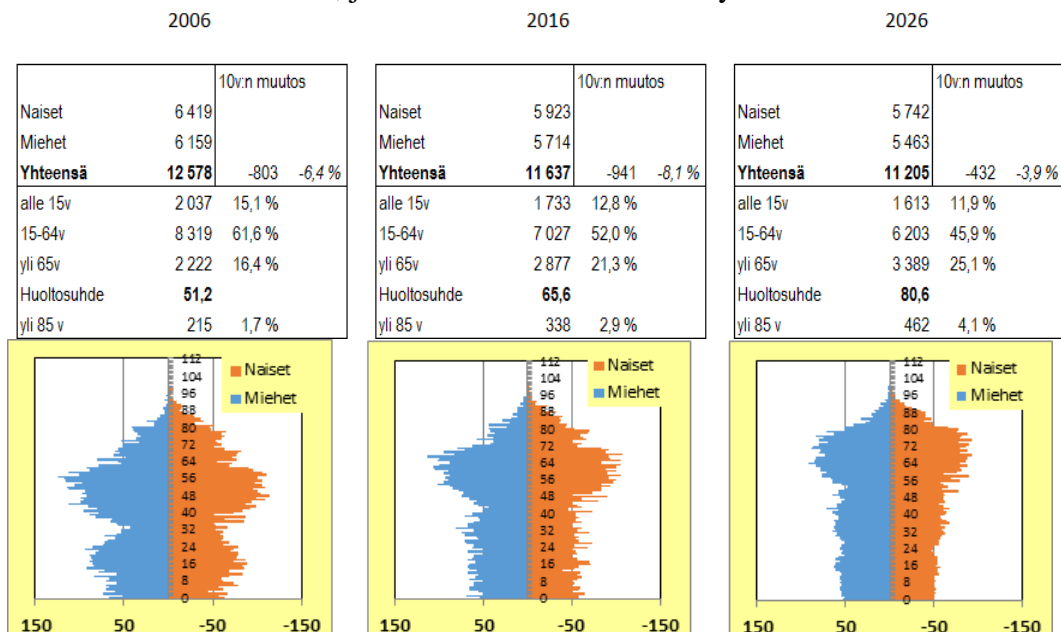
$$\text{Huoltosuhde} = (\text{alle 15 vuotiaiden määrä} + \text{yli 65 vuotiaiden määrä}) / 15 - 64 \text{ vuotiaiden määrä} \times 100.$$

Tuloksena saadaan lasten ja vanhusten lukumäärä 100:a työikäistä kohden prosentteina. Väestön ikääntyessä ja elinajan kasvaessa huoltosuhde kasvaa.

Kankaanpään toteutunutta väestökehitystä havainnollistavat väestöpyramidit 10 vuoden välein: 2006 ja 2016.

- väestön kokonaismäärä on laskenut 10 vuodessa - 8,1 % eli 941 henkeä
- yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut 16,4 %:sta 21,3 %:iin eli 655 hengellä
- huoltosuhde on kasvanut 51,2:sta 65,6 %:iin

Vuodelle 2026 Tilastokeskuksen laatiman väestöennusteen mukaan Kankaanpään väkiluku edelleen alenee ja huoltosuhde kasvaa. Eliniän kasvaessa yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa lukumääräisesti ja etenkin suhteellisesti. Suurin väestön vähenemä on 15 - 64-vuotiaiden ryhmässä. Tämä heijastuu suoraan huoltosuhteeseen, jonka ennustetaan nousevan yli 80 %:n.

Työllisyys

Työllisyystilanne vuoden 2017 lopussa oli selkeästi parempi kuin edellisvuonna koko maassa, Satakunnassa ja Kankaanpäässä.

Työllisyys	Kokomaa				Satakunta				Kankaanpää			
	2017	2016	2015	2014	2017	2016	2015	2014	2017	2016	2015	2014
31.12.												
Avoimet työpaikat	39 424	32 878	28 071	24 724	1 463	1 397	1 002	645	35	20	16	17
Työttömät työnhakijat	295 524	358 083	377 926	363 268	11 469	15 305	15 745	15 036	568	715	772	746
Työttömyysaste	11,2 %	13,6 %	14,4 %	13,9 %	11,3 %	14,9 %	15,2 %	14,5 %	10,8 %	13,3 %	14,3 %	13,6 %

Vuoden 2017 lopussa (suluissa vuotta aiemmin) Kankaanpäässä työvoiman lukumäärä oli 5.283 (5.383) ja työttömien määrä 568 (715), joista alle 25-vuotiaiden määrä 94 (117) ja yli 50-vuotiaiden määrä 234 (290). Pitkäaikaistyöttömiä oli 96 (138).

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

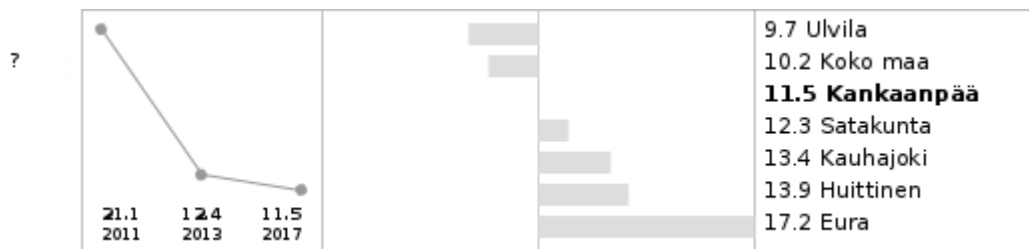
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

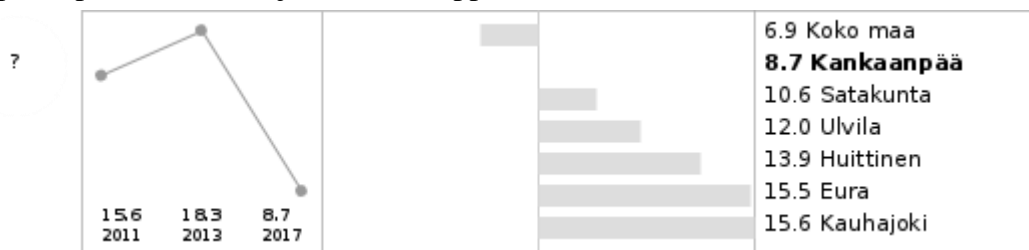
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

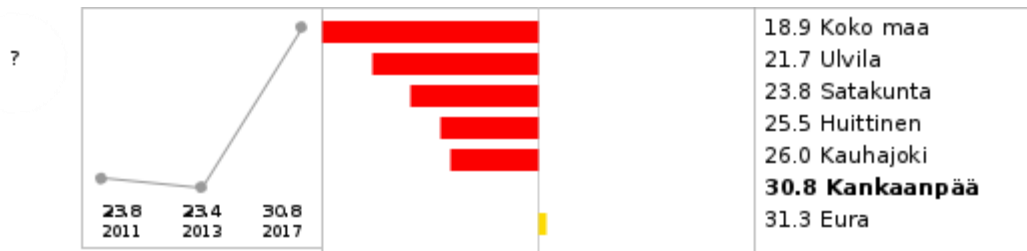
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

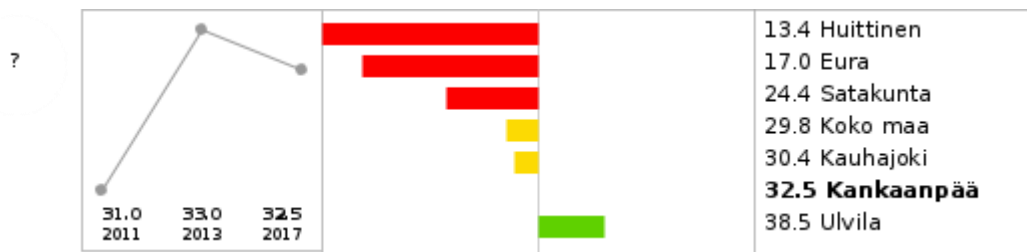
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

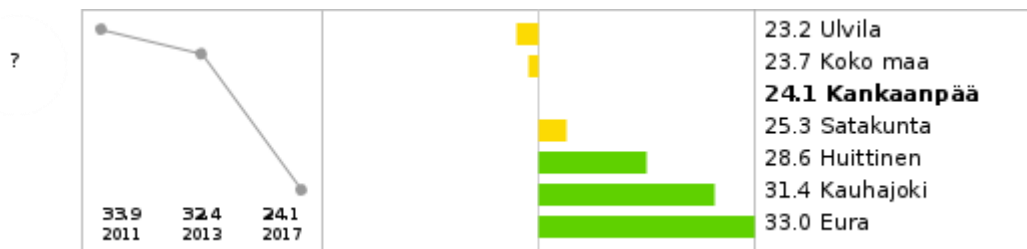
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

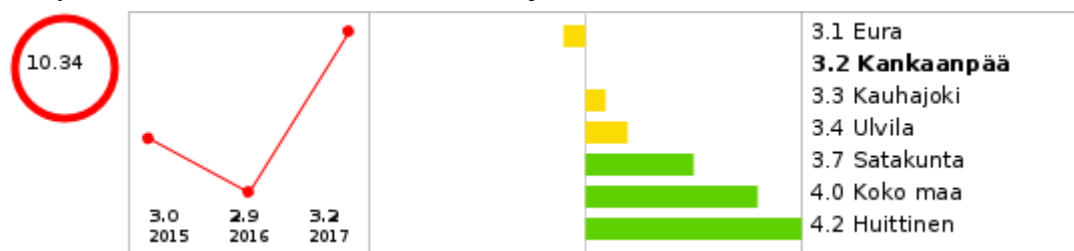
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0 - 15-vuotiaita, % vastaavankäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Varhaiskasvatusta järjestettiin kysynnän ja resurssien mukaisesti. Varhaiskasvatus oli laadullisesti ja sisällöllisesti tasalaatuisia ja taloudellista. Henkilöstöä käytettiin joustavasti ja tehokkaasti. Varhaiskasvatustoimintaa supistettiin koulujen loma-aikoina ja kiertävien sijaisten työpanosta käytettiin tehokkaasti. Vuorohoitoa toteutettiin Päiväkotit Petäjäisessä aamu-, ilta-, viikonloppu- ja yöhoitona. Pohjois-Satakunnan VASU 2017- hanke toteutui seutukunnallisena Opetushallituksen rahoituksella 1.10.2016 – 31.12.2017. Varhaiskasvatussuunnitelmat laadittiin kunnittain hankkeen tuella. Varhaiskasvatussuunnitelma 2017 otettiin käyttöön 1.8.2017.

Varhaiskasvatuksessa tehtiin 5-vuotiaiden KEHU-arviointi kaikille päiväkodeissa oleville 5-vuotiaille lapsille. Kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille laadittiin lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa oleville lapsille henkilökohtainen esiopetussuunnitelma. Erityistä tukea tarvitseville lapsille laadittiin henkilökohtainen Lapsen kasvun ja tuen suunnitelma. Esiopetuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli (yleinen, tehostettu, erityinen).

Varhaiskasvatuksen palveluseteli otettiin käyttöön 1.8.2017. Kasvun Lähde ry:n ryhmäperhepäiväkotit Taimitarha aloitti palvelusetelituottajana 1.9.2017 alkaen.

Perusopetuksessa oli useita kehittämishankkeita Opetusministeriön ja Opetushallituksen rahoituksen avulla. 2000-luvun alussa säästötoimena lakkautettu perusopetuksen kerhotoiminta on osittain saatu uudelleen viriämään vuonna 2015 aloitetun Opetusministeriön Kerho- hankkeen rahoituksella. Kerhoja järjestettiin sekä kyläkouluissa että keskustan alueen kouluissa. Ko. hanke jatkuu edelleen. Ryhmäkokojen pienentämiseen saadun valtionavustuksen avulla voitiin joustavammin muodostaa opetusryhmiä (mm. resurssiopettajatoiminta, samanaikaisopetus, koulunkäynninohjaajan resurssin joustava käyttö). Kaikki Kankaanpään koulut ovat mukana Liikkuva koulu- hankkeessa, jonka tavoitteena on mm. pidennetyn välitunnin ja koulutettujen oppilas- ja opettajaohjaajien avulla monipuolistaa ja lisätä välituntiliikkumista. Em. lisäksi hankerahoitusta käytettiin esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen, tutor-opettajien kouluttamiseen ja toimintaan. Vuonna 2017 alakouluissa jatkettiin monipuolisesti edellisenä vuotena uusitun opetussuunnitelman toteuttamista. Oppilaiden omaa toimintaa koulun kehittämisessä sekä omien toimintamahdollisuuksien lisäämisessä ohjataan ja kehitetään opetussuunnitelman mukaisesti mm. jokaisella koululla toimivan oppilaskunnan avulla ja osallistamalla nuorisovaltuuston toimintaan. Uuden oppilas – ja opiskelijahuoltolain edellyttämiä muutoksia vakiinnutettiin koulujen toimintaan. Koulujen hyvinvointiryhmien toimintaa ohjattiin mm. sidosryhmien edustajista kootun ”kunnallisen hyvinvointiryhmän” ohjeistuksen avulla. Koulutoimen laatutyöryhmän tekemän laatuksikirjan mukaisesti jatkettiin järjestetyn toiminnan arviointia. Laatutyöryhmä tuottaa tietoa perusopetuksen rakenteellisesta ja toiminnallisesta laadusta valtakunnallisten laatuksiteerien ja laatukskorttien avulla.

Sivistystoimessa aloitti syksyllä kaksi koulupsykologia, he toimivat sopimuspohjaisesti myös Kankaanpään ympäristökunnissa. Koulukuraattori työ jatkui perinteisesti, toimintamalleja ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vahvistettiin vuoden aikana. Vastuukuraattorin työpanos ostettiin Pohjois-

Satakunnan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaalitoimesta. Kouluterveystutkimuksen mukaan Kankaanpään perusopetuksen oppilashuoltohenkilöstö on hyvin oppilaiden tavoitettavissa. Kouluterveyskyselyn 2017 tuloksista ilmeni, että Kankaanpäässä hieman alle 10 prosentilla 8. ja 9. luokkalaisista vastaajista ei ollut yhtään läheistä ystävää, toisaalta taas koko maahan verrattuna yksinäisiksi itsensä kokevia oli vain 6,9 prosenttia (koko maa 9,5 prosenttia). Erityisesti ylipaino ja tupakoivien nuorten osuus on ollut edelleen selvästi suurempaa kuin koko maassa. Liikkuminen on edelleen vähentynyt ja lisäksi hammashygienian taso on myös varsin alhainen (hampaiden harjaus harvemmin kuin kaksi kertaa päivässä 51,9 %). Kouluterveyskyselyn perusteella ruokailutottumuksissa on edelleen parantamisen varaa, kuin myös nukkumisen määrässä.

Koulukiusaamista 8. -9.-luokkalaisilla nuorilla Kankaanpäässä esiintyy edelleen koko maata runsaammin (koulukiusaamista vähintään kerran viikossa 8,6 %, koko maa 5,8). Toisaalta kiusaamisesta kertomisen jälkeen se on loppunut tai vähentynyt merkittävästi (Kankaanpää 71,4 %, koko maa 52,8). Koulukiusaaminen on muuttanut muotoaan ja yhä suurempi osa kiusaamisesta on siirtynyt sosiaaliseen mediaan. Nuorten lisääntynyt ajankäyttö sosiaalisen median parissa on lisännyt nettikiusaamista, joka on siirtänyt sinne sosiaalisen elämän ongelmat. Koulu ei kykene laajoihin toimiin, kun on kyse nettikiusaamisesta, koska vastuu on vanhemmilla. Vanhemmilla on vastuu ottaa yhteyttä henkilöihin, joiden kanssa voi yhdessä miettiä ratkaisuja tilanteisiin.

Vuoden 2013 kouluterveyskyselyissä Kankaanpään osalta on koettu koululääkärille ja koulupsykologin vastaanotolle pääsy vaikeaksi. Tilanne on kuitenkin merkittävästi parantunut viime vuosina. Oppilashuollon palveluihin pääsy koetaankin paremmaksi kuin koko maassa keskimäärin. Terveydenedistämisasiivisyys (TEA) perusopetuksessa kuvaa terveydenedistämisasiivisyyttä kunnan alueella sijaitsevilla peruskouluissa. Sen mukaan Kankaanpäässä terveyden edistäminen koetaan tärkeämmäksi kuin Satakunnassa keskimäärin.

POSAN PERHEPALVELUT

Sivistystoimessa tulee olla kuraattoritoimintaan nimetty ylemmän korkeakoulututkinnon omaava vastuukuraattori. PoSa on myynyt vastuukuraattorin tehtävät jäsenkunnille. Työtehtäviä on järjestelty siten, että yksi lastensuojelun sosiaalityöntekijä toimii koulu- ja opiskelijahuollon vastuukuraattorina koko PoSan alueen sivistystoimien tarpeisiin.

Perheneuvolan työtä on kehitetty 2017 aikana runsaasti. Palvelua pyritään jatkossa tuomaan lähemmäs asiakkaita ja yhteistyökumppaneita ja hälventämään mahdollista kynnystä palveluun ohjautumisessa. Perheneuvolapalveluita on esitelty kuntakierroksien avulla erityisesti varhaiskasvatukselle eri kunnissa. Perheneuvolapalvelut sisältävät psykologien ja perheneuvojien tutkimusta ja hoitoa sekä kasvatuseuvonta- ja ohjauspalveluja. Aiemmat ostopalvelut on vuoden 2017 aikana purettu ja palvelu tuotetaan kokonaan PoSan omana toimintana. Perheneuvolan asiakkaita oli vuonna 2017 keskimäärin kuukaudessa 55 (v.2016 48).

Vanhemmuutta tukevat avohuollon palvelut sisältävät perheille suunnatut palvelut, joista keskeisimmät ovat palvelutarpeen arviointi, perhetyö, kotipalvelu, sosiaalityö ja -ohjaus, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta sekä taloudellinen tuki. Lastensuojelutarpeen selvittäminen kuuluu arviointitiimin tekemään palvelutarpeen arviointityöhön. Lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin 203 (147). Vuoden aikana tuli ilmoituksia yhteensä 485 (361). Hakemuksia lastensuojelutarpeen selvittämiseksi oli 2 (4). Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvava ja arviointitiimin työlle on kasvavaa tarvetta.

Vanhemmuutta tukevien avohuollon palvelujen piirissä oli vuonna 2017 253 (231) lasta ja nuorta. Avohuollon asiakkaita on ollut keskimäärin kuukaudessa 181 (174).

Perhetyön asiakkaita oli vuoden aikana 37 (38). Avohuollon palveluja saavien lasten/nuorten määrän arvioidaan nousevan, koska tavoitteena on peruspalveluiden lisääminen sekä PoSan kotipalvelu-

työ perhesosiaalityössä on määritelty maksuttomaksi, joka nostanee asiakasmäärää. Perhekeskuk-
sessa tarjotaan myös tukihenkilötoimintaa nuorille.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elämänlaatu ja osallisuus

%

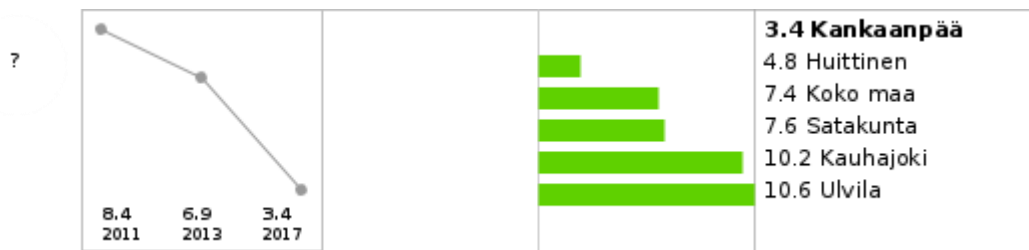
Suunta

Vertailu

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuo-
tiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

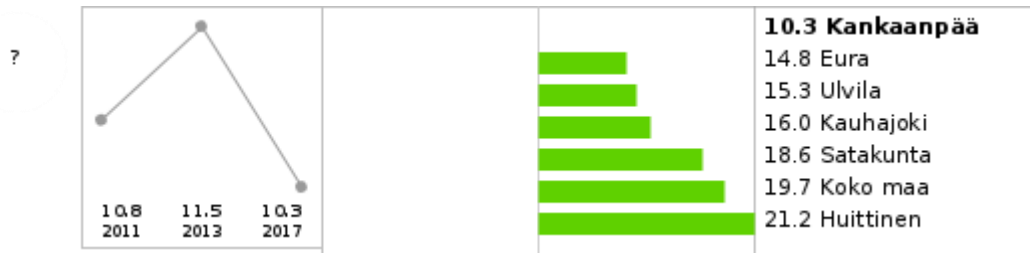
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

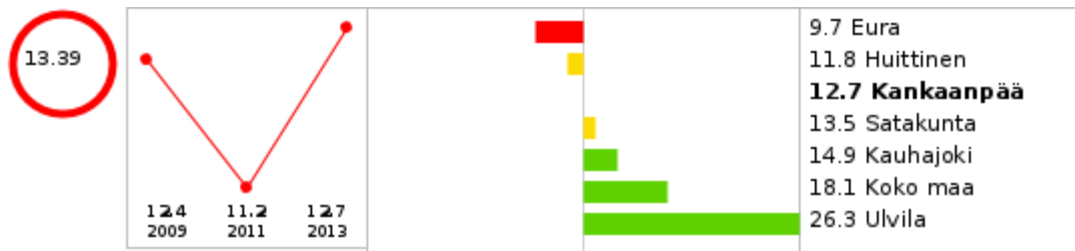
Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

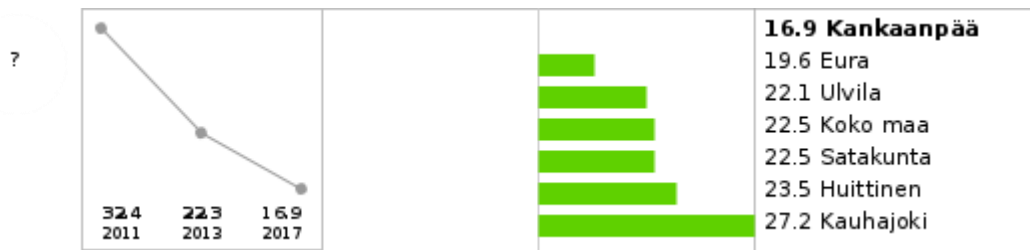
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Päivittäin vähintään kaksi oiretta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

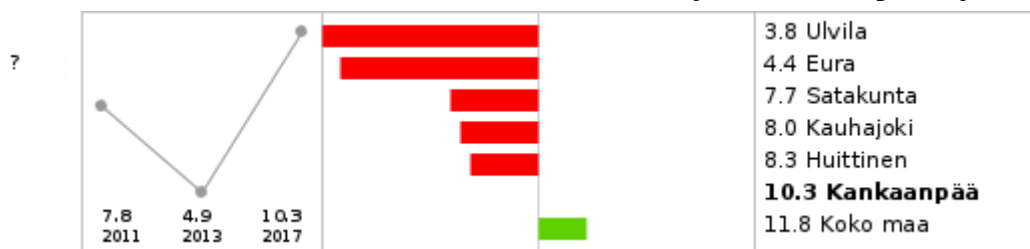
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tupakoi päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

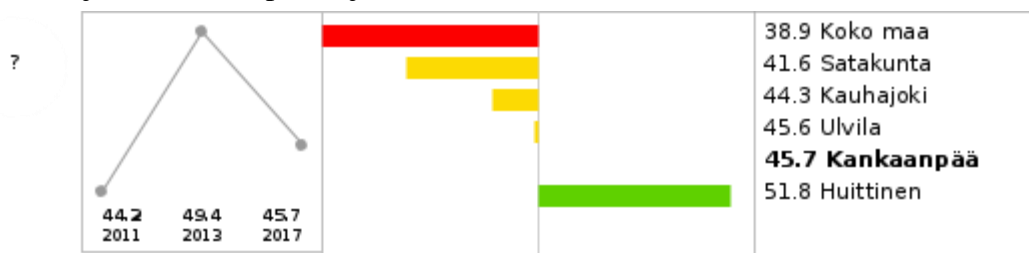
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

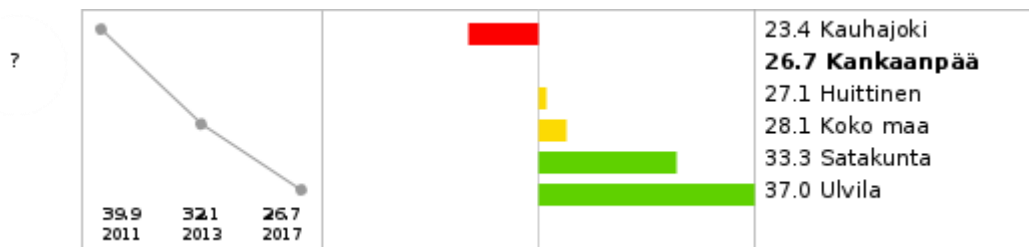
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

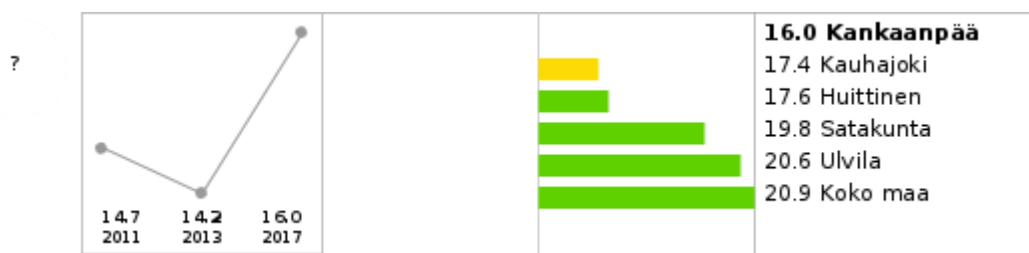
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

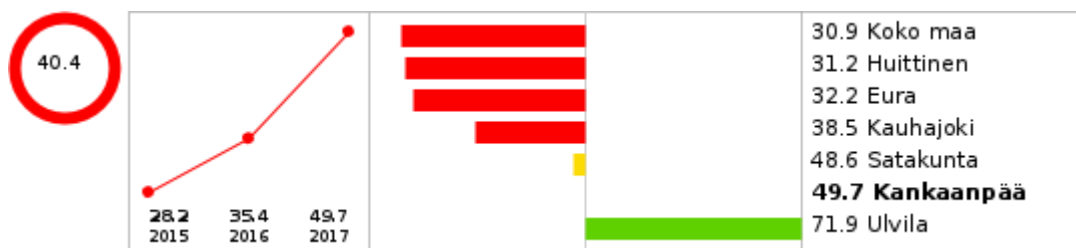
Tupakoi päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

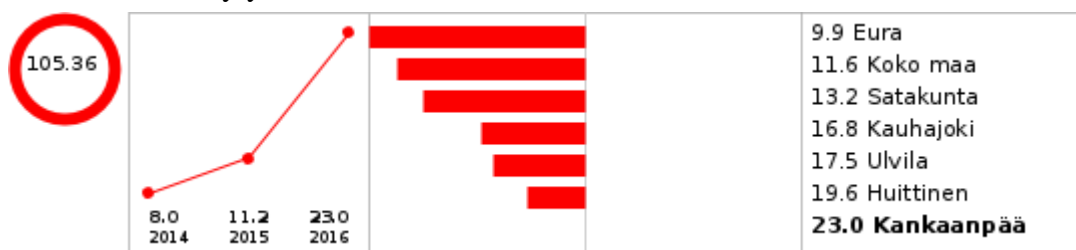
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

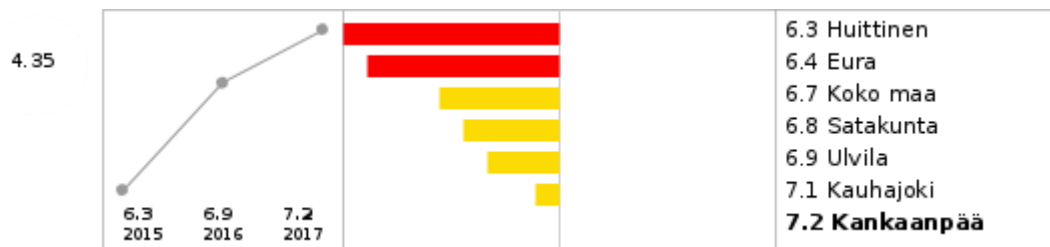
Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiasta naista

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

NUORET JA NUORET AIKUISET

Lukion 1. ja 2. luokille tehdyn kouluterveyskyselyn perusteella ruokailutottumukset ovat selvästi perusopetukseen verrattuna parantuneet samoin säännöllinen nukkuminen, tupakointia kuitenkin esiintyy maan keskiarvoa enemmän ja jonkin verran myös alkoholin käyttö on runsaampaa. Ylipainon osalta lukiossa näkyy aikaisempaan verrattuna hienoista laskua, kun taas ammatillisella puolella tilanne on suunnilleen ennallaan.

Uuden opiskelijahuoltolain myötä Kankaanpään Yhteislyseolla on opiskelijahuoltosuunnitelma ja käytössään opiskelijapsykologi ja kuraattoripalvelut.

Vuoden alussa Kankaanpään Urheilijoiden hiihtojaoston talkoilla tekemä tykkilumilatu oli ensi arvoisen tärkeä vähälumisen talven vuoksi ja kierroksia kertyikin kymmeniä tuhansia. Älylatusuunnitelmat aloitettiin yhteistyössä Vatajankosken Sähkön kanssa

Syksyllä aloitettiin Liikkuva koulu -hanke, joka jatkuu 2018 kevääseen. Tarkoitus on jatkaa hanketta hakemalla uutta avustusta.

PoSan kanssa toteutettiin perinteisesti Hyvinvoinnin portaat 65+ vuotiaille. Seurojen ja lähikuntien kanssa yhteistyötä tehtiin myös mm. Porin Prikaatin, Kuntoutuskeskuksen ja Keinojään kanssa. Lähikuntien liikuntatoimien ja PoSan kanssa aloitettiin suunnittelemaan seutukunnallista Liikuntapalveluketjua, jossa luodaan matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, joihin mm.terveyskeskuk-sen kautta ohjataan asiakkaita ja fysioterapia hoitaa terveydellisen seurannan.

Keskustan koulun peruskorjauksen ja laajennuksen ohella valmistui vanhasta koulupihasta koulu-laisten, seurojen ja kaikkien kuntalaisten lähiliikunta alue, johon suunniteltiin monipuoliset liikunta-pisteet ja kentät. Uimahalli suljettiin peruskorjauksen vuoksi joulukuussa 2017 ja aloitettiin liikun-takeskuksen peruskorjauksen 2. vaihe. Lokakuussa valmistui yleisurheilukentän peruskorjaus.

Etsivä nuorisotyö ja PoSa perustivat sosiaalisen kuntoutuksen ryhmän (Soku), johon Te-keskus oh-jaa alle 29-vuotiaita nuoria.

POSAN PERHEPALVELUT

Sivistystoimissa tulee olla kuraattoritoimintaan nimetty ylemmän korkeakoulututkinnon omaava vastuukuraattori. PoSa on myynyt vastuukuraattorin tehtävät jäsenkunnille. Työtehtäviä on järjes-telty siten, että yksi lastensuojelun sosiaalityöntekijä toimii koulu- ja opiskelijahuollon vastuuku-raattorina koko PoSan alueen sivistystoimien tarpeisiin.

Vuoden 2017 aikana on käynnistetty/jalkautettu PAKKA-toimintaa yhteistyössä AVI:n, Thl:n, kun-tien ja PoSan toimijoiden kanssa.

Jälkihuoltopalvelut sisältävät lastensuojelun jälkihuollon, joissa keskeisiä palveluita ovat sosiaali-työ, tukihenkilö- ja tukiperhepalvelut, perhetyö, taloudellinen tuki, jälkihuolto laitoksen yhteydessä ja muut tukitoimet. Jälkihuoltopalvelujen piirissä oli 27 (24) lasta tai nuorta vuonna 2017. Jälki-huollossa olleita oli keskimäärin kuukaudessa 19 nuorta (22).

Raskaudenkeskeytyksiä nuorille naisille (15 - 24 v.) tehdään Kankaanpäässä verrokki kuntia ja alu-eita enemmän ja suunta on edelleenkin kasvava. Maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen alle 20-vuoti-aille otettiin käyttöön vuonna 2017.

Tupakointi on lukion ja ammatillisten oppilaistoisten alaluokilla kääntynyt jälleen kasvuun ja on suurta verokkikuntiin ja alueisiin nähden.

TYÖIKÄISET

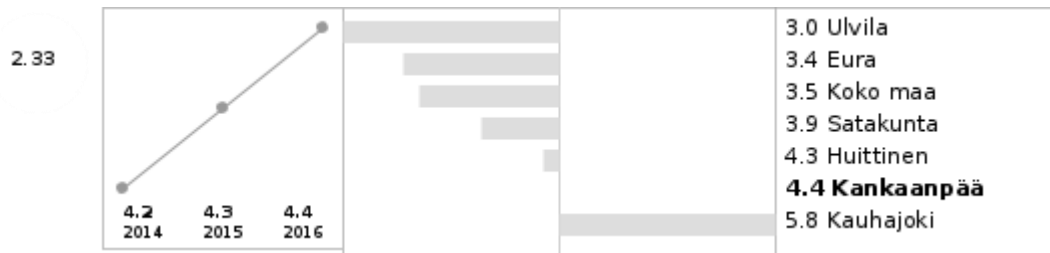
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

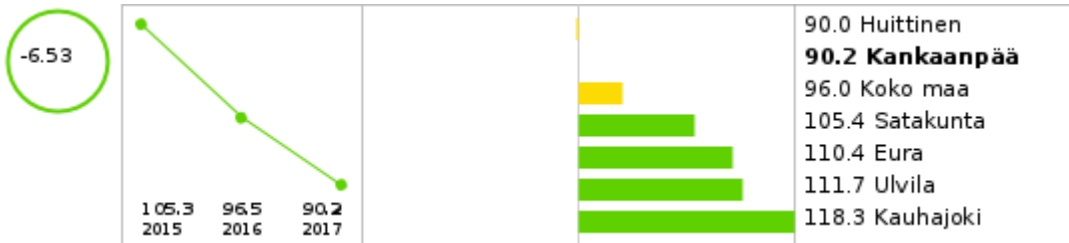
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

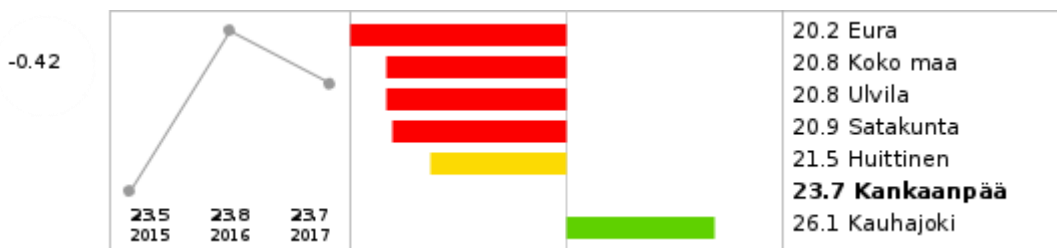
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

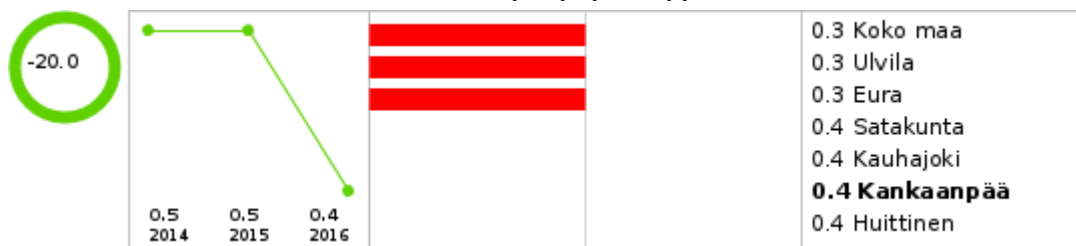
Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Eryityskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita 25 - 64-vuotiaita henkilöitä oli tähän ikäryhmään suhteutettuna Kankaanpäässä selvästi vähemmän vuonna 2016 kuin vuonna 2015 eli vähennystä 19,8 % - 16,0 %:iin. Määrä painui alle koko Suomen ja Satakunnan keskimäärän. Työkyvyttömyyseläkettä saavia 25 - 64-vuotiaita oli tässä ikäryhmässä sen sijaan vuosina 2015 ja 2016 suunnilleen yhtä paljon (9,9 -> 9,8 %) ja enemmän kuin koko Suomessa ja Satakunnassa.

Työkyvyttömyyseläkettä saavista suurin ryhmä oli mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden takia eläkkeellä olevat. Seuraavana ryhmänä tulevat tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet (vuosi 2016).

Työttömien osuus työvoimasta laski hieman vuodesta 2015 vuoteen 2016 eli 12,6 % -> 12,2 %:iin ja oli hieman pienempi kuin Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Myös pitkäaikaistyöttömiä (2,6 % työvoimasta) ja vaikeasti työllistyviä (5,0 % 15 - 64-vuotiaista) oli Satakuntaa ja muuta Suomea vähemmän (v.2016).

Työttömien terveystarkastuksia on Kankaanpäässä tehty PoSan toimesta jo usean vuoden ajan.

Mielenterveys- ja päihdepalvelukeskus Tähdän toimintakeskuksessa on monenlaista toimintaa päihde- ja mielenterveysasiakkaille ja kasvavassa määrin myös muille asiakasryhmille kuten sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Tavoitteena on asiakkaiden elämäntilanteen parantaminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja työllistymisen edistäminen.

Mielenterveys- ja päihdepalvelukeskus Tähdän perustamisen jälkeen vuonna 2013 on mielenterveystyön painopistettä pyritty siirtämään erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon. Vuonna 2016 psykiatrian erikoissairaanhoidon avohoitoikänteitä 1000:tta 18 vuotta täyttäneitä asukasta kohden oli Kankaanpäässä vielä koko maata ja Satakuntaa suurempaa. Palvelujen kysyntä on vuonna 2016 lisääntynyt niin Kankaanpäässä, Satakunnassa kuin koko maassakin edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimeentulotuen käyttö oli Kankaanpäässä selvästi muuta maata ja Satakuntaa vähäisempää. Vuonna 2016 Kankaanpäässä myönnettiin asukasta kohden toimeentulotukea 47,4 euroa kun vastaava summa koko maassa oli 133,5 euroa ja Satakunnassa 79,3 euroa.

Vuoden 2017 alusta lukien perustoimeentulotuen käsittely ja päätöksenteko siirtyi Kelan tehtäväksi. Tehtävänsiirron taloudellisista vaikutuksista ei ole vielä ennakkotietoja saatavilla.

IKÄIHMISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Dementiaindeksi, ikävakioidu

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpidon huolehtimiseksi on järjestetty erilaisia tilaisuuksia yhdessä eri toimijoiden kesken, erityisesti eri järjestöjen ja vapaaehtoistyön osuus ikäihmisten tueksi on lisääntymässä.

Merkittävä rakennemuutos on tapahtunut ikääntyneiden palveluissa kun pitkäaikainen laitoshoido on purettu ja siirretty tehostettuun palveluasumiseen ympärivuorokautisessa hoidossa. Tehostettu palveluasuminen on pysynyt Kankaanpäässä volyymiltaan entisenlaisena, lisäyksiä ei ole v.2017 aikana tarvittu. Ympärivuorokautisen hoidon määrää on kokonaisuudessaan hieman pystytty vähentämään, mutta edelleen palvelutarve on suositukseen nähden ollut suurempi.

Samalla kun yli 75-vuotiaiden osuus on kunnissa kasvanut, on kotiin annettavien palveluiden määrä suhteessa pienentynyt, tämä kuvaa jonkinasteista aliresursointia kotihoidossa edelleen. Kuitenkin kaikki kehittäminen on suunnattu avopalvelun ja välimuotoisten palveluiden lisäämiseen ja ympärivuorokautisen hoidon vähentämiseen, varsinkin kun ikäihmisten määrän nousu Kankaanpäässä on selkeästi jatkuva. Palveluiden tarve ja kysyntä ei siis välttämättä vähene, mutta palvelun tarvisijoiden ikä nousee, palveluita tarvitaan edelleen mutta sen tarve on siirtynyt myöhempään ikään.

Edelleen on havaittavissa, että ympärivuorokautisen hoidon tarpeessa olevista suurin osa on muisti-sairautta sairastavia henkilöitä.

Kotiinkuntoutusyksikkö on tukenut hyvin Kankaanpään ikäihmisten hoivan ja hoidon tarvetta, ilman että ympärivuorokautista hoitoa olisi välittömästi tarvittu. Suurin osa yksikön asiakkaista tulee Kankaanpäästä vaikka yksikkö on tarkoitettu kaikille PoSan toiminta-alueen asiakkaille. Yksikön kotiutusfysioterapeutti on tehnyt kuntoutussuunnitelmia asiakkaille, ja kotihoidon tuella suunnitelmia on laitettu käytäntöön kotiin mentäessä. Kotiuttaminen sairaalasta kotiinkuntoutusyksikköön tai suoraan kotiin on saatu yhteistyöllä nopeutumaan ja asiakas on voinut saada hänen kulloisenkin tilanteensa mukaista kuntouttavaa hoitoa melko hyvin.

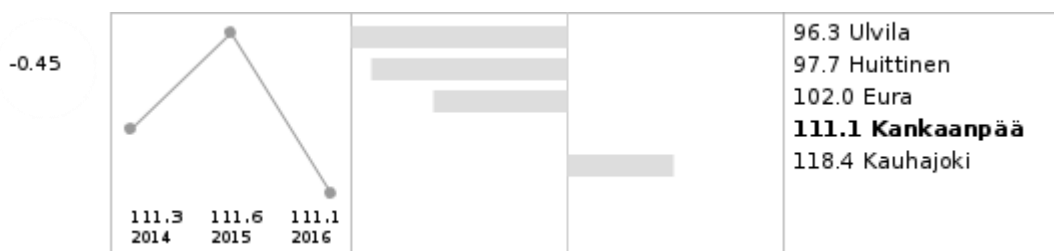
Ergonomiakouluttaja kouluttaa lisäksi ympärivuorokautisen yksikön henkilöstöä toimimaan asiakkaan ja hoitajan näkökulmasta parhailla toimintatavoille. Myös kuntoutumisen tukemisen osaamis-alan oppisopimuskoulutuksella sekä ravisemuskoulutuksella on saatu henkilöstölle lisää valmiuksia ennalta ehkäisevään toimintaan.

Palveluohjausta kehitetään edelleen, ottaen huomioon myös tulevan sote-mallin suunnitteluryhmien kehittämisajatukset.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

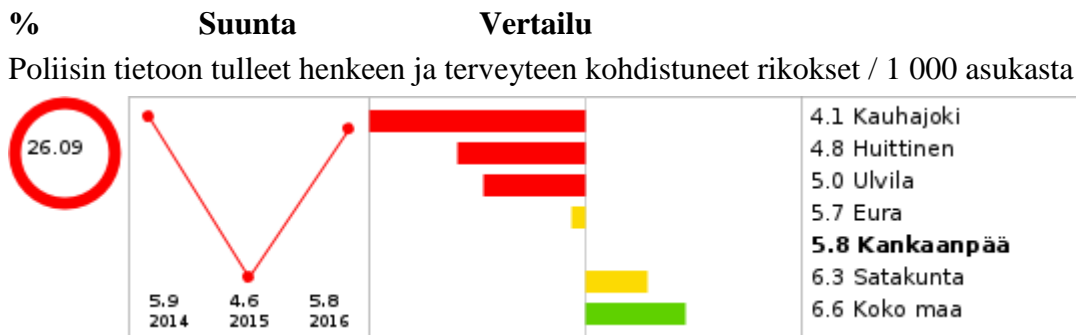

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

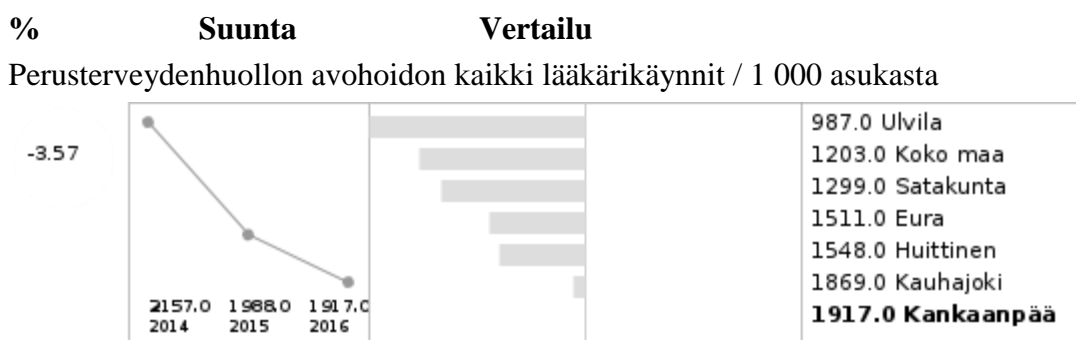
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

Fyysinen elinympäristö

Terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja ympäristöarvot huomioonottava elinympäristö voidaan turvata maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen sekä rakennus-, katu- ja ympäristösuunnittelun avulla. Fyysisellä elinympäristöllä rakenteineen ja sen viihtyisyydellä on keskeinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin.

Liikenneturvallisuus ja kevyen liikenteen kulkumahdollisuuksien parantaminen

Vuonna 2017 laadittiin Destia Oy:n toimesta Pohjois-Satakunnan seudun liikenneturvallisuussuunnitelma Varsinais-Suomen Ely-keskuksen, kuntien, Liikenneturvan ja Poliisin yhteistyönä. Liikenneturvallisuussuunnitelmasta toimenpide-ehdotuksineen laadittiin kuntakohtainen raportti ja ohjeellinen vuosikello liikenneturvallisuustyöhön. Lisäksi perustettiin monialainen Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä, joka kokoontui vuonna 2017 kaksi kertaa.

Kevyen liikenteen turvallisuutta parantavia hankkeita toteutettiin vuonna 2017: 1) Paasikivenkadun kevyen liikenteen väylän jatkaminen ja Paasikivenkadun liittymäjärjestelyiden parantaminen Myllärintien ja Kirkkokadun risteyksissä, 2) uuden kevyen liikenteen väylän rakentaminen Kirkkokadulle Kelankaaren ja Pansiantien välillä (I vaihe noin 200 m), 3) kevyen liikenteen väylien huonokuntoisten päällysteiden uusiminen mm. Vuohiniityntien/Asemakadun alikulkutunnelin ympäristössä. 3) Järventaustassa Opistonkadulla/Äpäntintien uusi kevyen liikenteen väylä noin 1,1, km (toteutus 2014–2017) saatiin päällystettyä loppuun.

Neuvoksenkadun kevyen liikenteen väylän jatkamisen mahdollistava asemakaavamuutos saatiin hyväksytyä ja tarvittavien maa-alueiden hankkimisesta neuvoteltua sopimus maanomistajan kanssa. Katusuunnittelu ja väylärakentaminen on suunniteltu toteutettavaksi 2018.

Palveluiden saavutettavuus

Kaupungin palvelut on keskitetty kaupungin keskustaan. Keskustassa palvelutarjonta on monipuolista ja palveluiden saavutettavuutta voidaan pitää sekä kevyen liikenteen että ajoneuvojen osalta hyvänä lyhyiden välimatkojen ansiosta. Liikenneväylät toimivat ilman ruuhkautumista ja paikoitusmahdollisuuksia palveluiden läheisyydessä on riittävästi saatavilla. Haja-asutusalueella palvelutarjonta on vähäistä. Kaupungin väestöstä valtaosa asuu kohtuullisen lähellä palveluita.

Viihtyisä ja virikkeellinen kaupunkiympäristö ja virkistysalueet

Keskustaajaman alueella on hoidettuja puistoalueita yhteensä noin 27 hehtaaria. Lisäksi Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä on pyritty edistämään katuviheralueiden, kaupunkipuistojen istuksin ja yleisille alueille sijoitetuilla istutuslaatikoilla kukkaistutuksineen. Ympäristön virikkeellisyyttä ja viihtyisyyttä lisäävät myös kaupunkiympäristöön sijoitetut Taidekehän taideteokset. Kokoelmaa ei ole kartutettu vuonna 2017, mutta teoksia on kunnostettu Taidekehätyöryhmän ja Kankaanpään museon ja teknisen keskuksen yhteistyönä. Prosenttitaideperiaatetta on alettu noudattaa kaupungin talonrakennushankkeissa Keskustan koulu (2016), Kirjaston peruskorjaus- ja laajennushanke 2017-2018. Kirjasto-hankkeessa toteutettiin sisätiloihin seinämaalaukset.

Vuonna 2017 uusittiin Rivieran / Rimpirannan huonokuntoiset puistovalaisimet energiaasäästäviin led-valaisimiin.

Leikkikentät

Kaupungin teknisen keskuksen ylläpitovastuulla on vuoden 2017 lopussa ollut yhteensä 23 leikkipuistoa ja 14 leikkialuetta päiväkotien ja koulujen yhteydessä. Vuonna 2017 ei yleisten leikkikenttien määrässä tapahtunut muutoksia.

Kaupunki vastaa omistamiensa leikkivälineiden riittävästä huollosta ja kunnossapidosta sekä laitteiden säännöllisestä tarkastuksesta. Välineiden, varusteiden ja putoamislustojen kunto sekä muut turvallisuustekijät tarkistetaan alueen käyttömäärä huomioiden. Huonokuntoisten välineiden käyttö estetään ja ne kunnostetaan tai uusitaan. Leikkikentille sijoitetaan vain eurooppalaiset turvallisuusstandardit täyttäviä leikkivälineitä. Vuonna 2017 on kaupungin yleisiin leikkipuistoihin on hankittu

uusia leikkivälineitä 9 kpl (hankintahinta yhteensä noin 20 500 €, alv. 0 %) täydentämään välinevalikoimaa ja korvaamaan huonokuntoisia välineitä.

Leikkikentät ja leikkikenttävälineet ovat kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia palveluita ja tavaroita, joiden valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes). Viranomais tarkastuksia ei vuonna 2017 ole ollut vaan tarkastukset on suoritettu omavalvontana.

Ilmanlaatu ja ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ilmanlaatua ei ole mitattu, mutta ilman laatua voidaan pitää hyvänä, eikä merkittävää saastuneisuutta ole tavattu. Ilman laadun osalta ongelmana on koettu lähinnä katujen pölyäminen, mikä on runsainta keväisin ennen kuin kadut on puhdistettu. Katupölyn esiintymistä on pyritty ehkäisemään mahdollisimman aikaisella katujen puhdistusharjauksella ja asianmukaisilla puhdistusmenetelmillä.

Kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on laadittu Kankaanpään ilmasto-ohjelma vuosille 2017 - 2025 ja liitytty kuntien energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017 - 2025. Kaupunki on ollut mukana myös SATAHIMA- kohti hiilineutraalia Satakuntaa – hankkeessa (2016 - 2018). Kaupungin rakennusten peruskorjauskohteissa on energialähteinä lisätty uusiutuvan energian käyttöä mm. aurinkosähkön käyttö Pohjanlinnan koululla ja Keinojää Oy:n jäähallin hukkalämmön hyödyntäminen Liikuntakeskuksen uimahallin lämmityksessä.

Liikennemelu

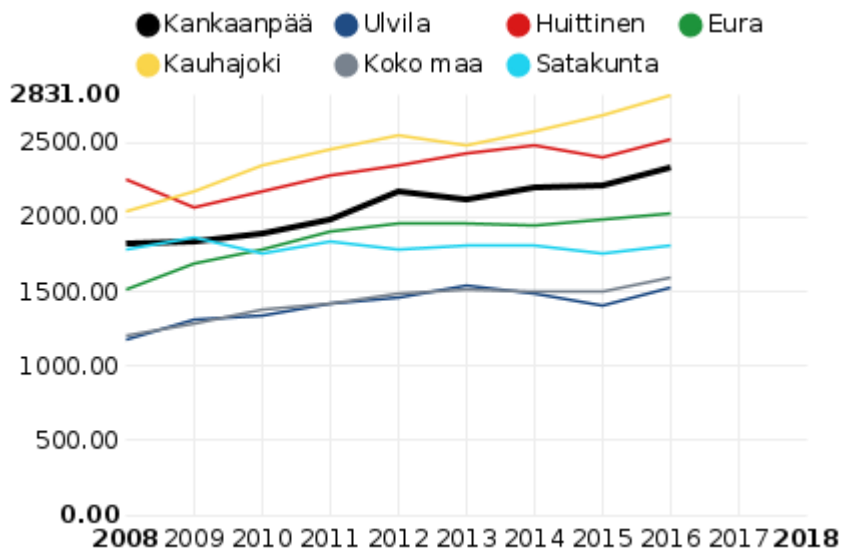
Liikennemelua esiintyy pääliikenneväylien valtatie 23 ja kantatie 44 varrella, meluvyöhykkeet on merkitty osayleiskaavakarttaan.

Rakenteellisia meluntorjunta toimenpiteitä ei ole tehty, Laviantielle kantatie 44 liikennemelua on pyritty vähentämään 60 km/h nopeusrajoituksella (välillä Asemakatu/Vuohiniityntien ja Tapalankatu). Kaavamääräyksissä melu on tarvittaessa huomioitu.

Hyvinvointi ja liikunta

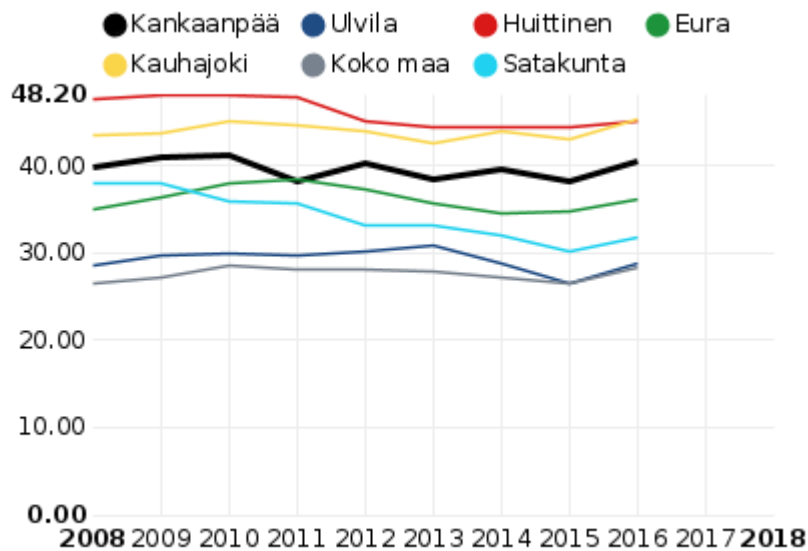
Kaupunki on viime vuosina panostanut voimakkaasti kaupunkilaisten liikuntamahdollisuuksiin. Liikuntakeskuksen peruskorjaus- ja laajennushanke vanhan osa (I-vaiheen) rakentaminen on alkanut 2017 ja jatkuu uimahallin osalta 2018 - 2019 (II-vaihe). Urheilukentän peruskorjaus ja uusi huoltorakennus on valmistunut 2017. Hiihdon harrastusmahdollisuuksia on parannettu lumentekoalueen rakentamisella ja talkoolaisten tykkilumiladulla. Vuonna 2017 otettiin käyttöön.

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

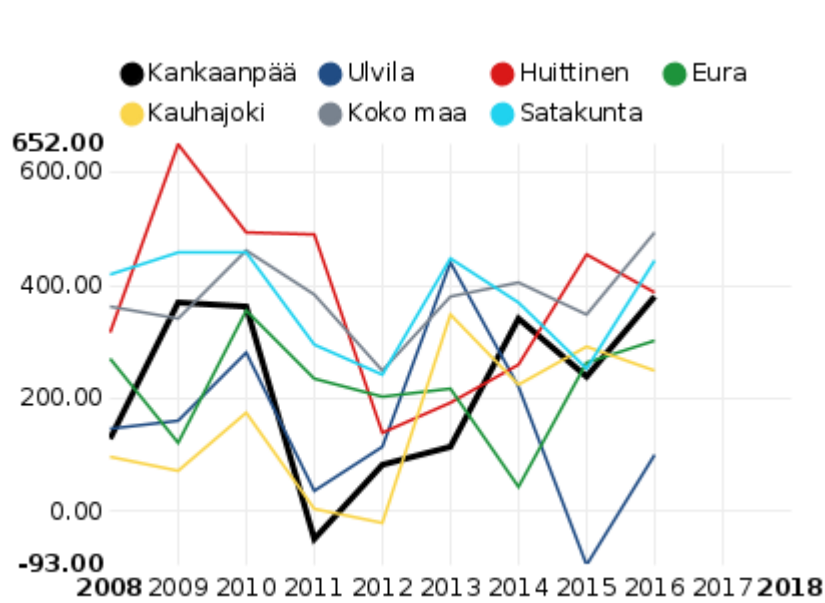
Kauhajoki : 2831.0
 Huittinen : 2524.0
 Kankaanpää : 2338.0
 Eura : 2031.0
 Satakunta : 1818.0
 Koko maa : 1604.0
 Ulvila : 1525.0

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

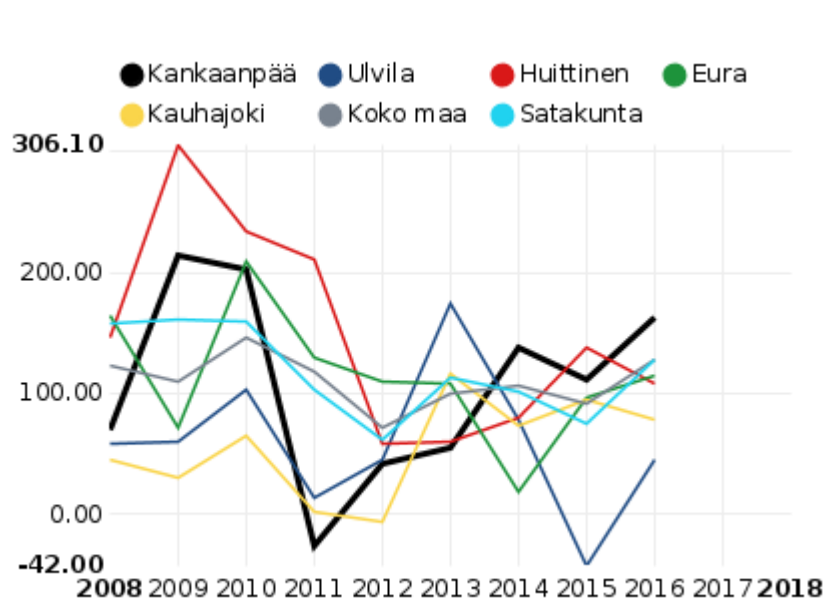
Kauhajoki : 45.4
 Huittinen : 45.0
 Kankaanpää : 40.5
 Eura : 36.2
 Satakunta : 31.9
 Ulvila : 28.9
 Koko maa : 28.4

Vuosikate, euroa / asukas

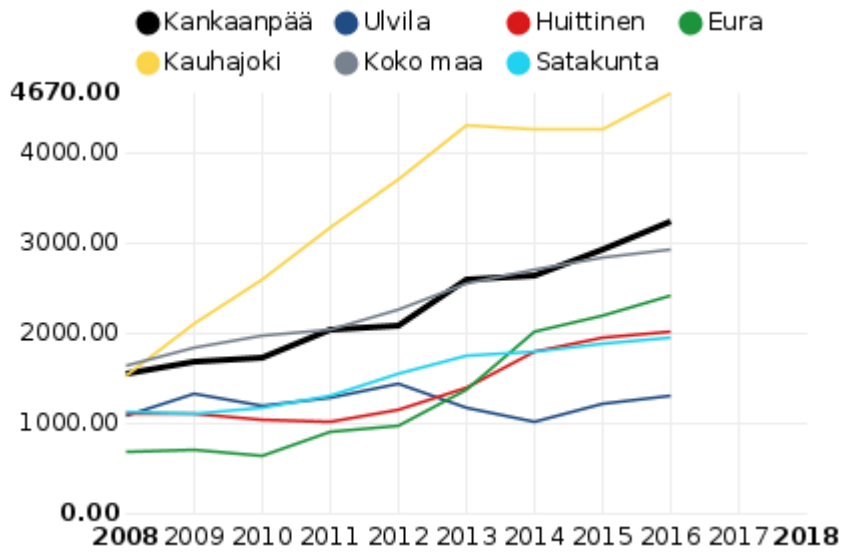
Koko maa : 494.0
 Satakunta : 443.0
 Huittinen : 388.0
 Kankaanpää : 381.0
 Eura : 304.0
 Kauhajoki : 248.0
 Ulvila : 100.0

Vuosikate, % poistoista

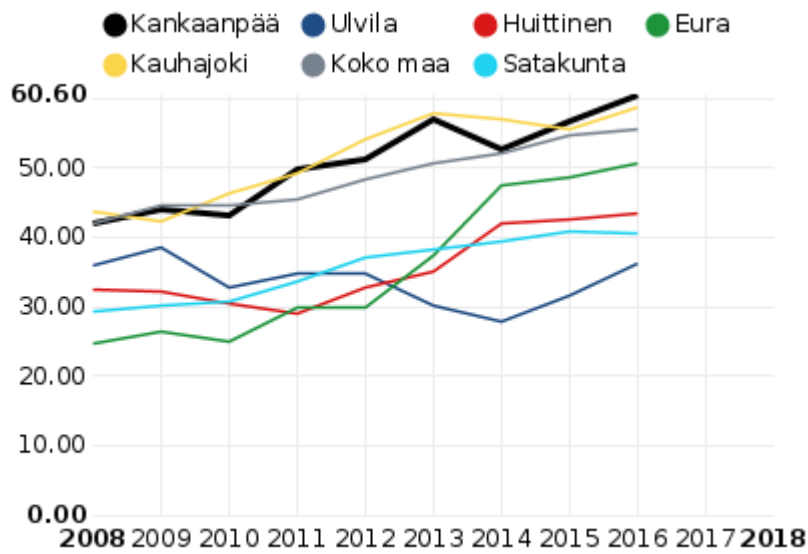
Kankaanpää : 162.7
 Satakunta : 128.6
 Koko maa : 127.9
 Eura : 115.2
 Huittinen : 107.6
 Kauhajoki : 77.9
 Ulvila : 45.2

Lainakanta, euroa / asukas

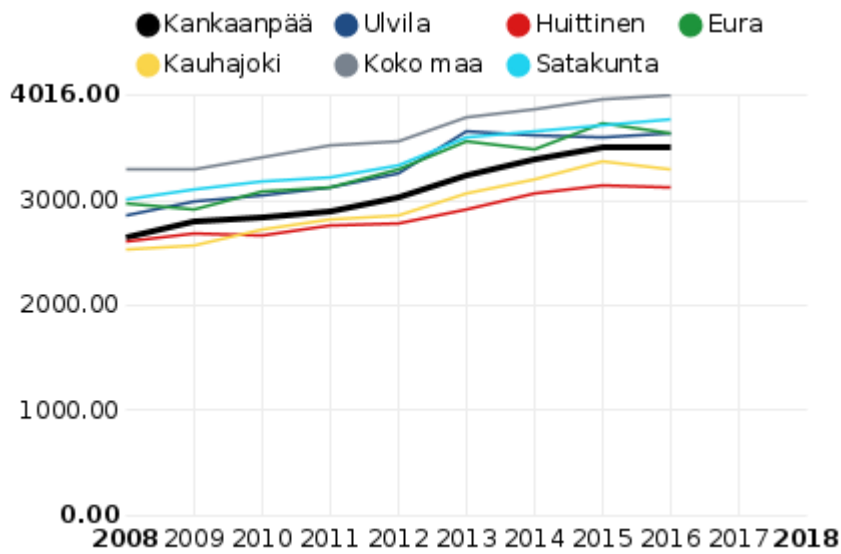
Kauhajoki : 4670.0
 Kankaanpää : 3241.0
 Koko maa : 2933.0
 Eura : 2409.0
 Huittinen : 2023.0
 Satakunta : 1949.0
 Ulvila : 1301.0

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

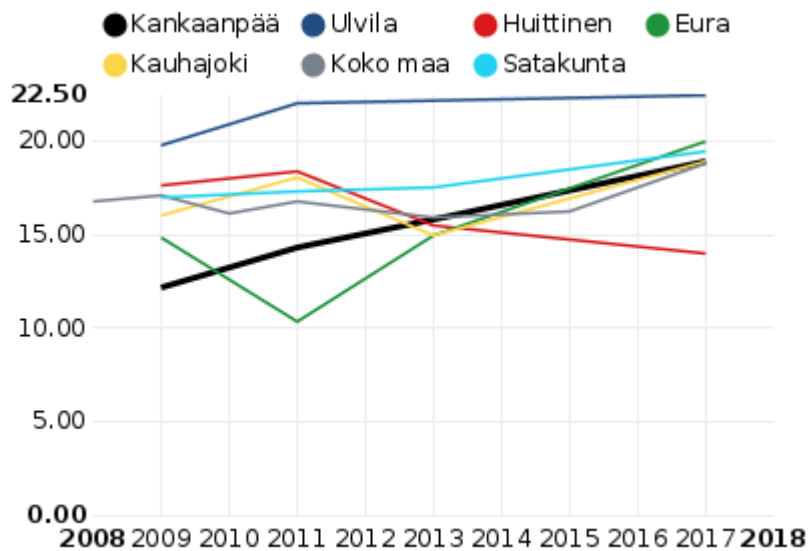
Kankaanpää : 60.6
 Kauhajoki : 58.7
 Koko maa : 55.6
 Eura : 50.6
 Huittinen : 43.5
 Satakunta : 40.5
 Ulvila : 36.1

Verotulot, euroa / asukas

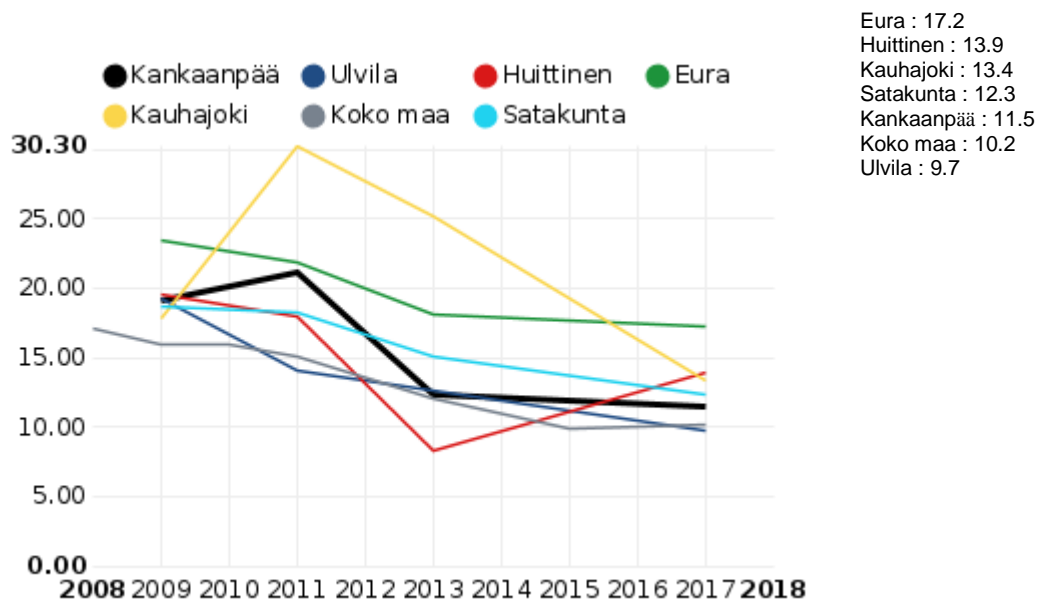
Koko maa : 4016.0
 Satakunta : 3781.0
 Eura : 3637.0
 Ulvila : 3634.0
 Kankaanpää : 3501.0
 Kauhajoki : 3308.0
 Huittinen : 3132.0

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

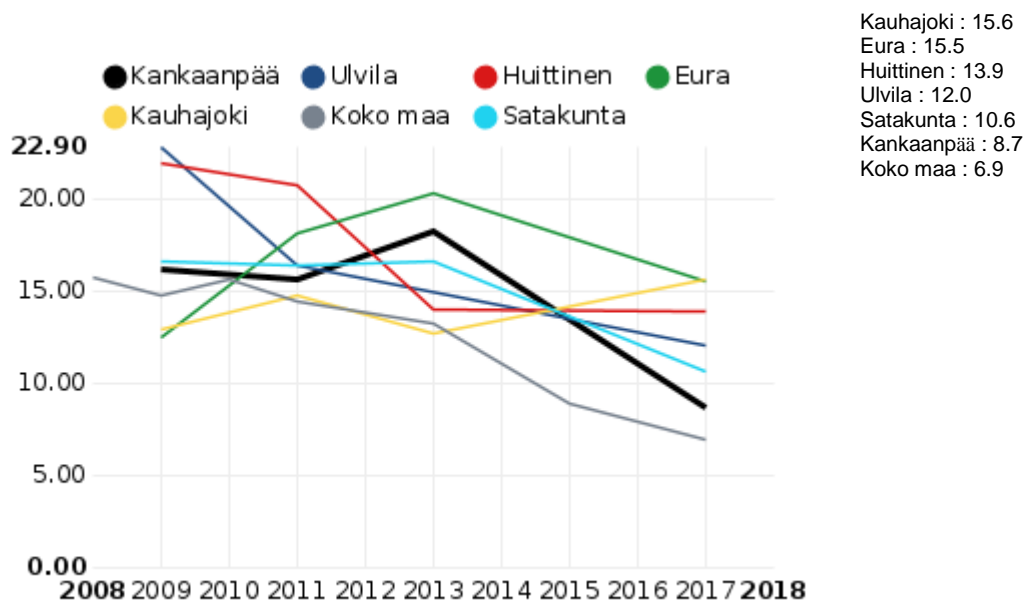

Ulvila : 22.5
 Eura : 20.0
 Satakunta : 19.5
 Kankaanpää : 18.9
 Kauhajoki : 18.9
 Koko maa : 18.8
 Huittinen : 14.0

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

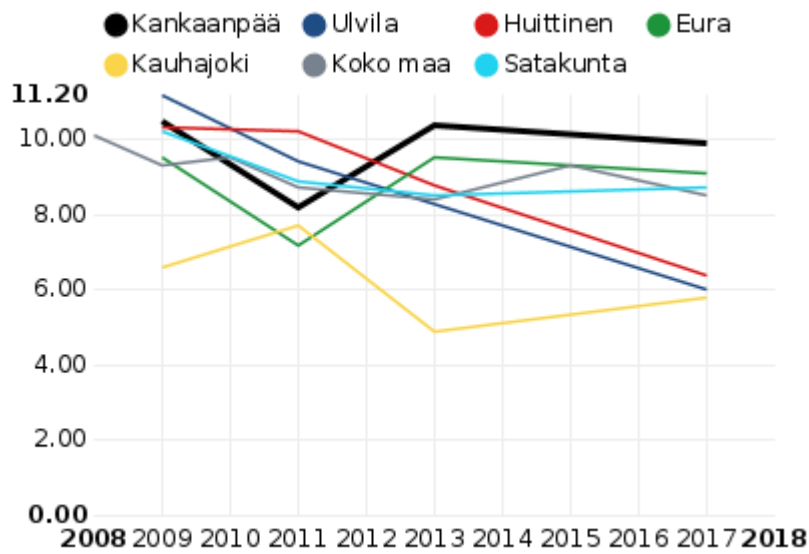

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

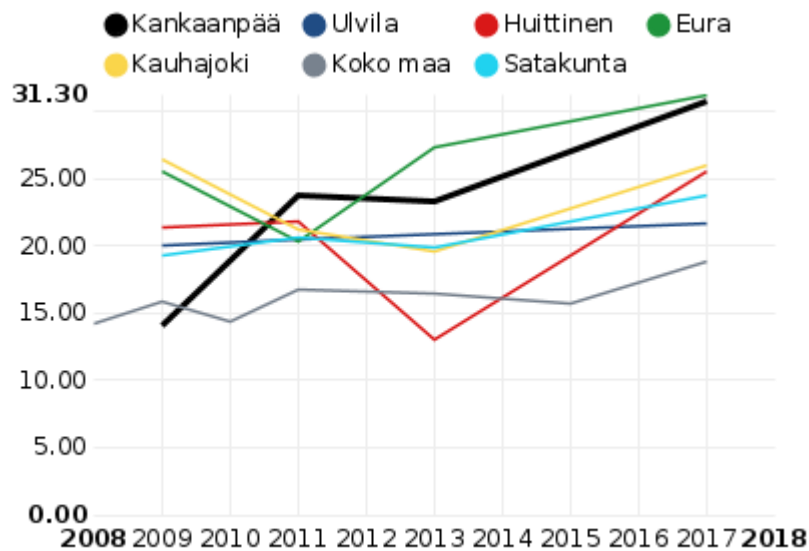

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kankaanpää : 9.9
 Eura : 9.1
 Satakunta : 8.7
 Koko maa : 8.5
 Huittinen : 6.4
 Ulvila : 6.0
 Kauhajoki : 5.8

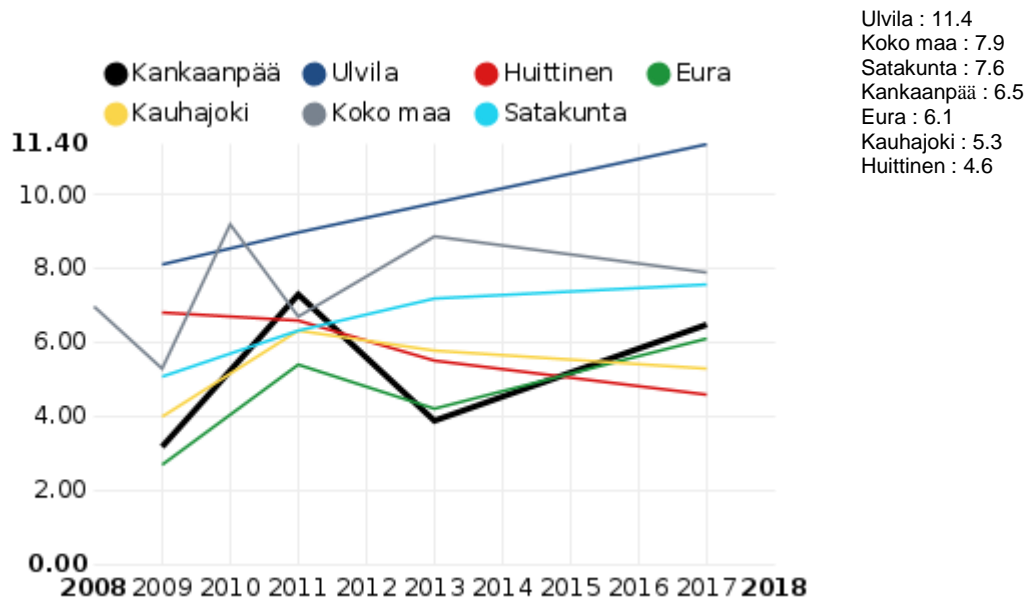
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

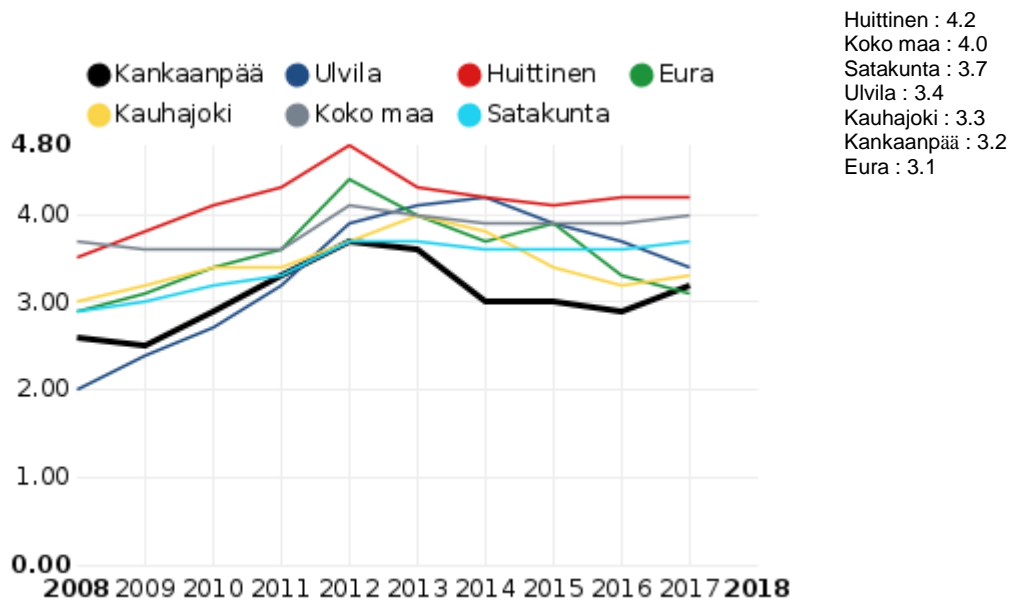
Eura : 31.3
 Kankaanpää : 30.8
 Kauhajoki : 26.0
 Huittinen : 25.5
 Satakunta : 23.8
 Ulvila : 21.7
 Koko maa : 18.9

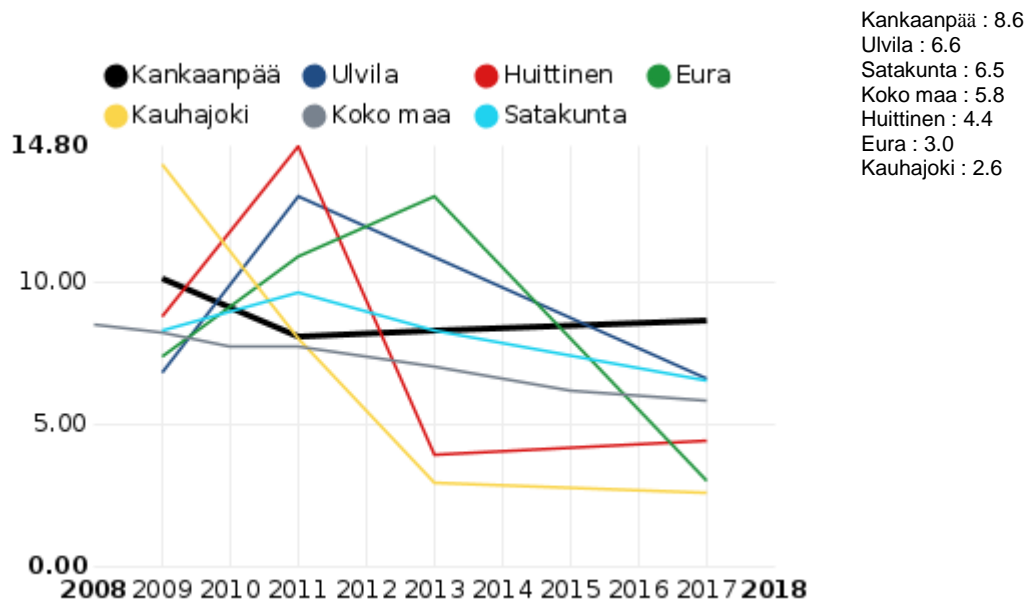
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

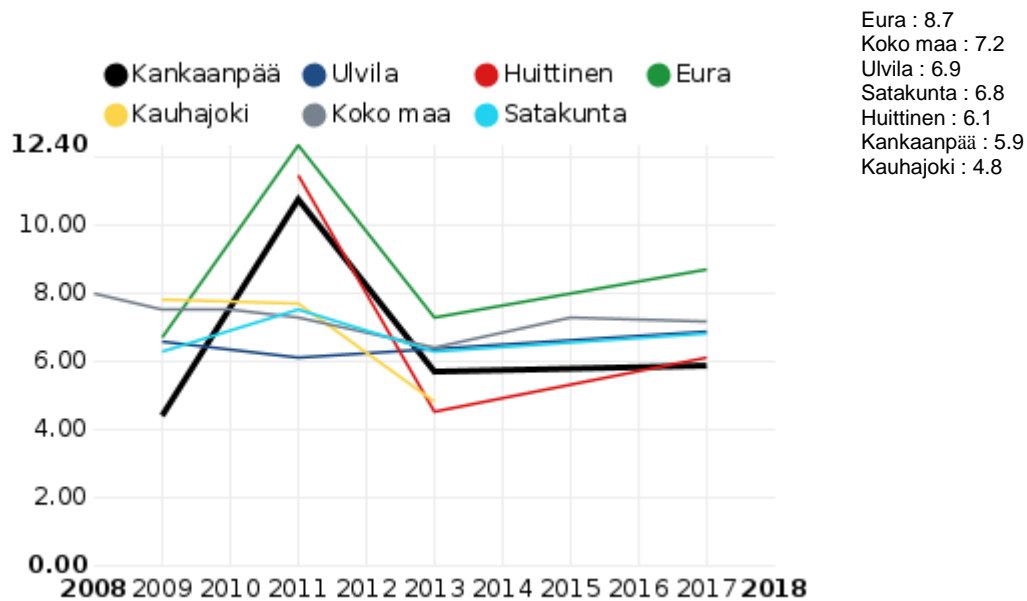
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0 - 15-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

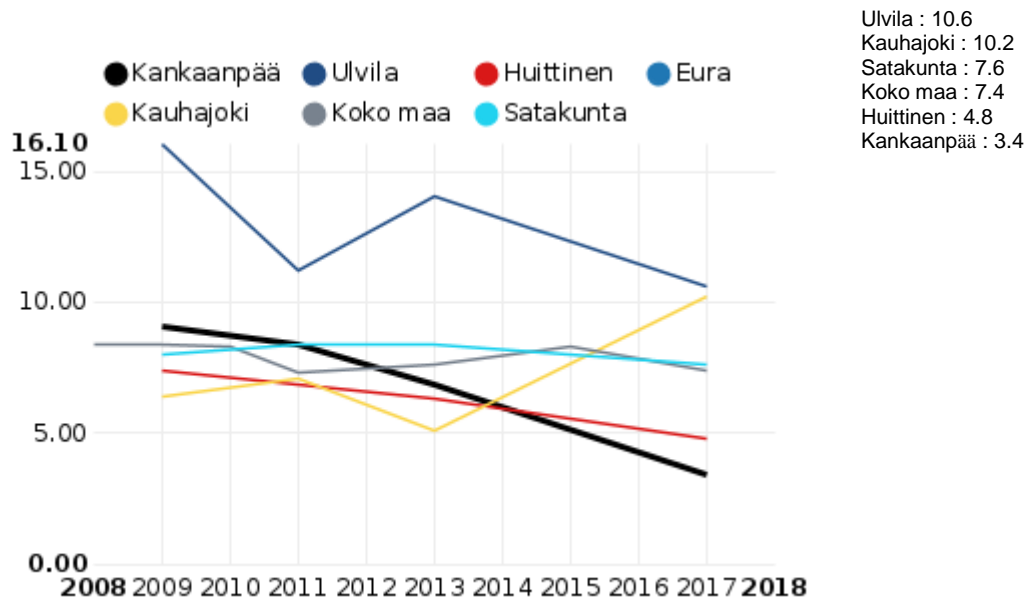
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

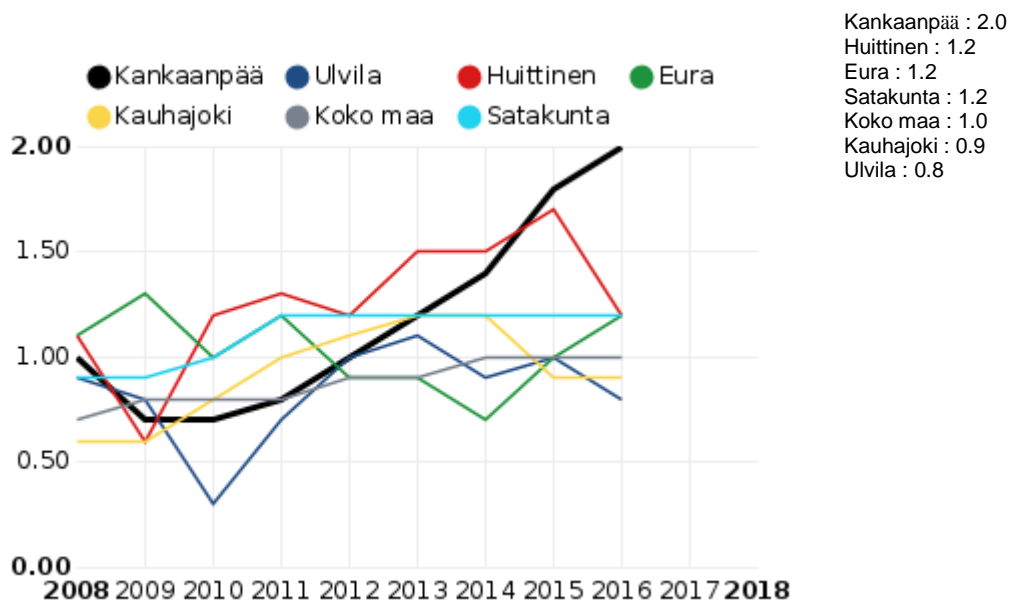
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

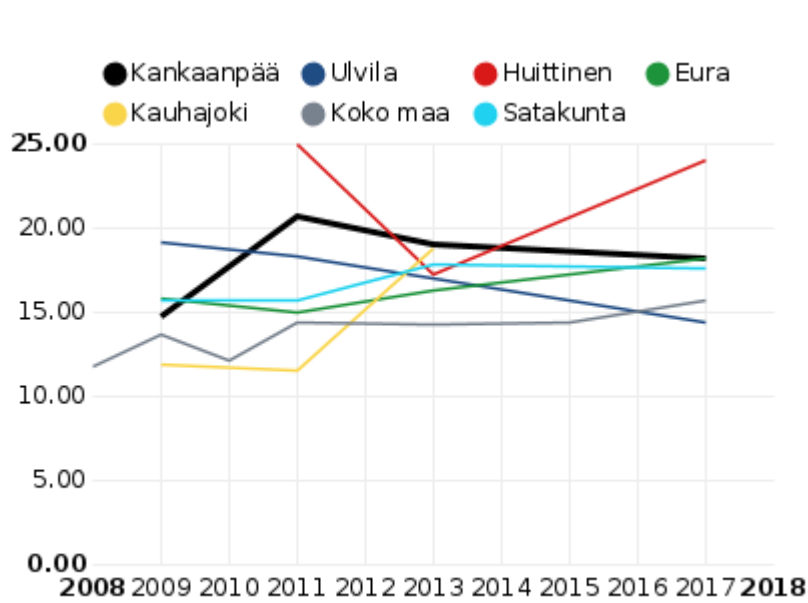
Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

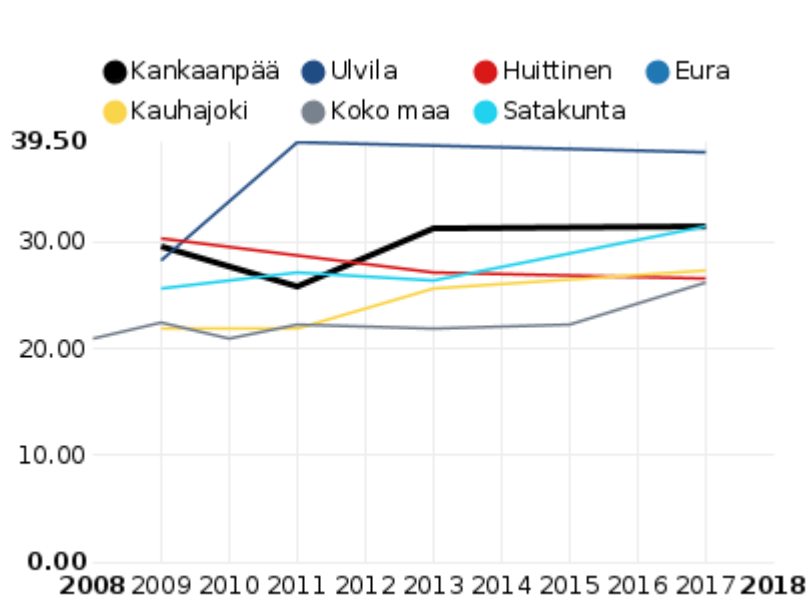

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

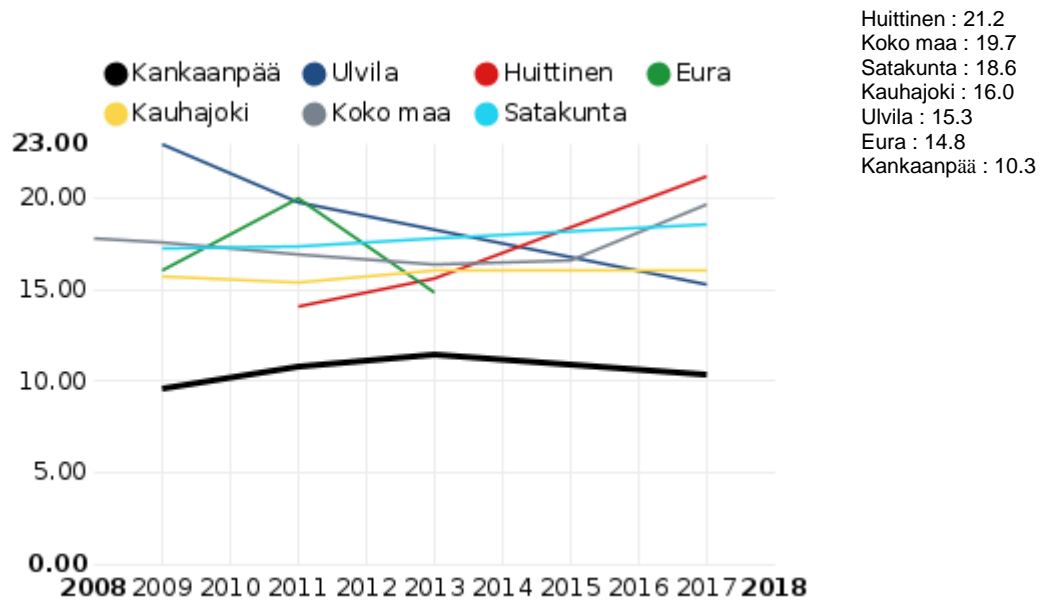
Huittinen : 24.0
 Kauhajoki : 18.8
 Kankaanpää : 18.2
 Eura : 18.2
 Satakunta : 17.6
 Koko maa : 15.6
 Ulvila : 14.3

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

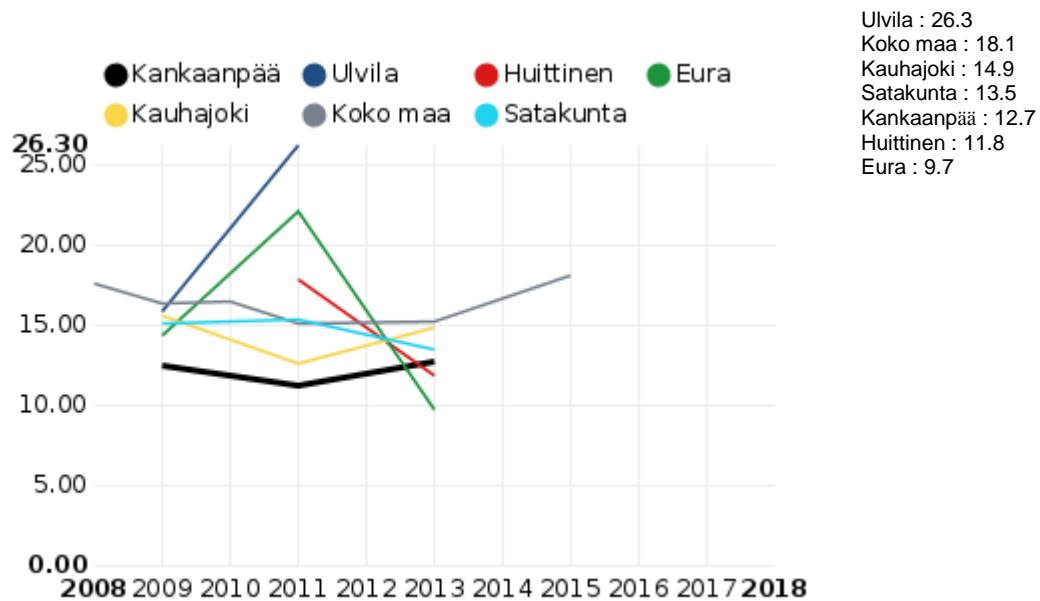

Ulvila : 38.5
 Satakunta : 31.6
 Kankaanpää : 31.5
 Kauhajoki : 27.4
 Huittinen : 26.7
 Koko maa : 26.2

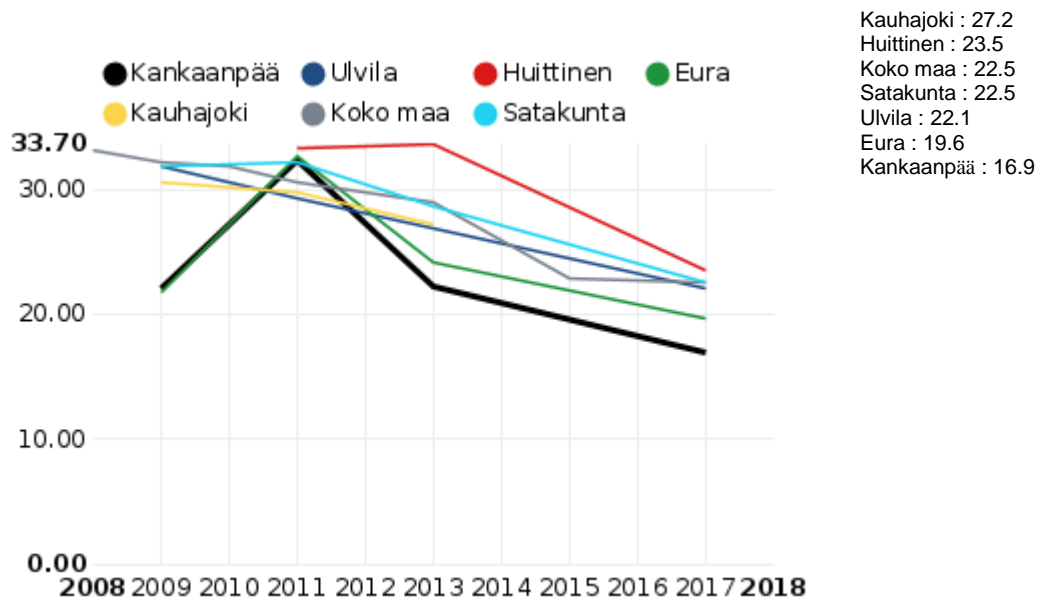
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

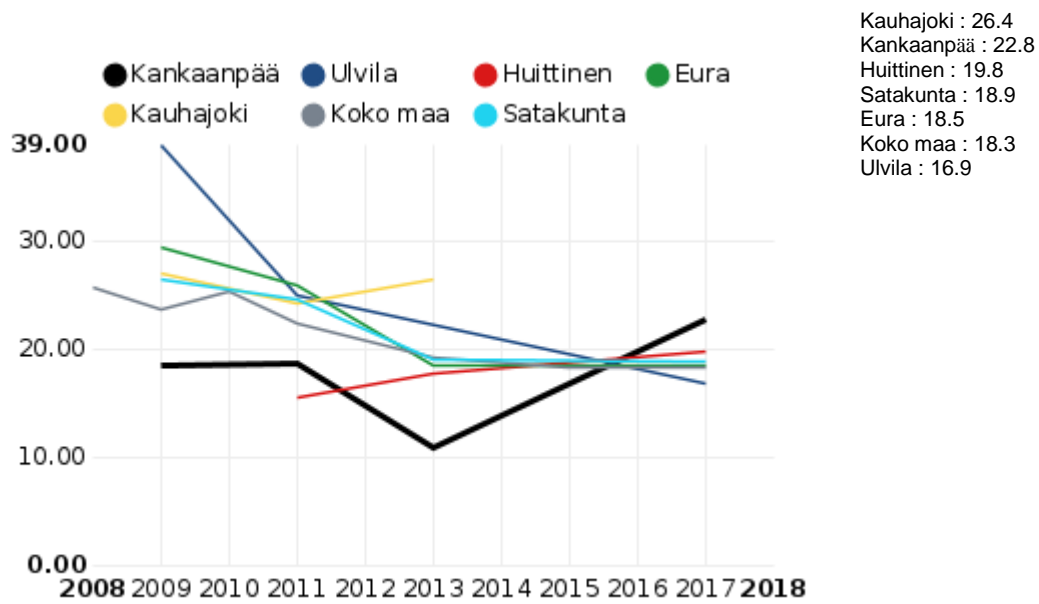
Päivittäin vähintään kaksi oiretta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

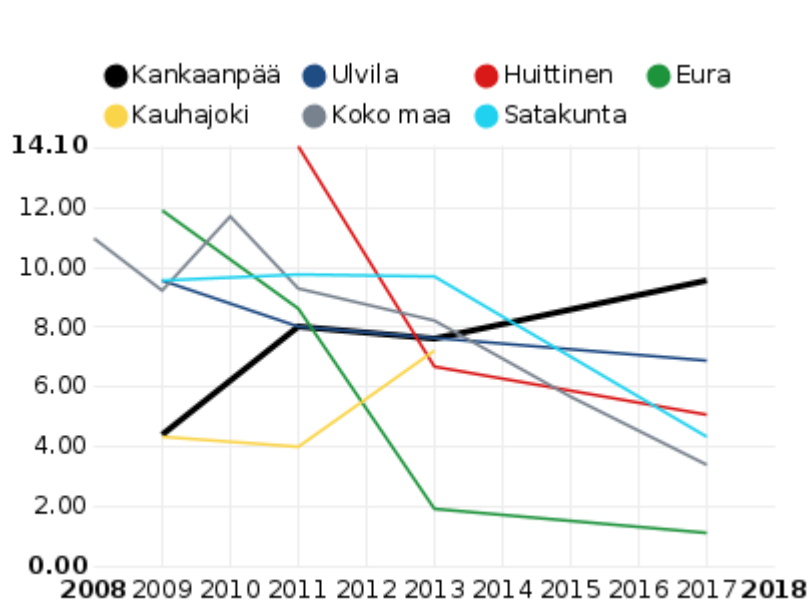

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

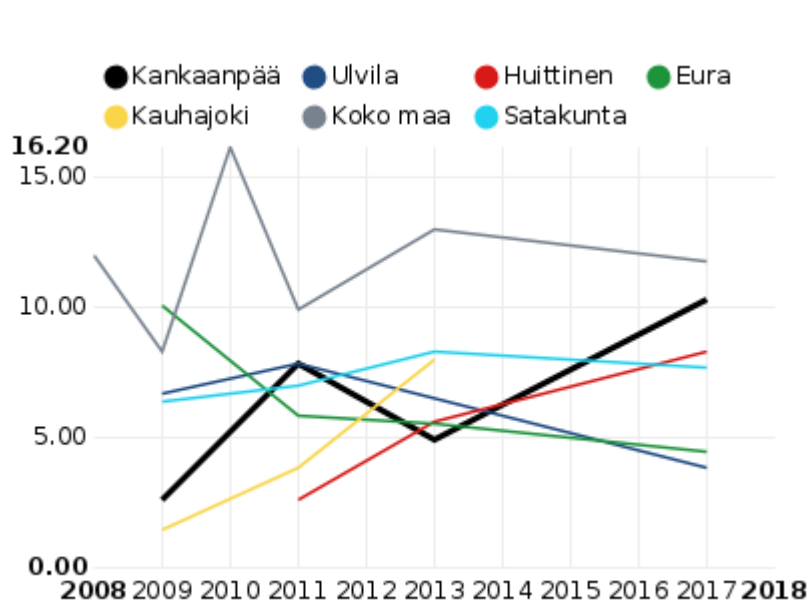

Tupakoi päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

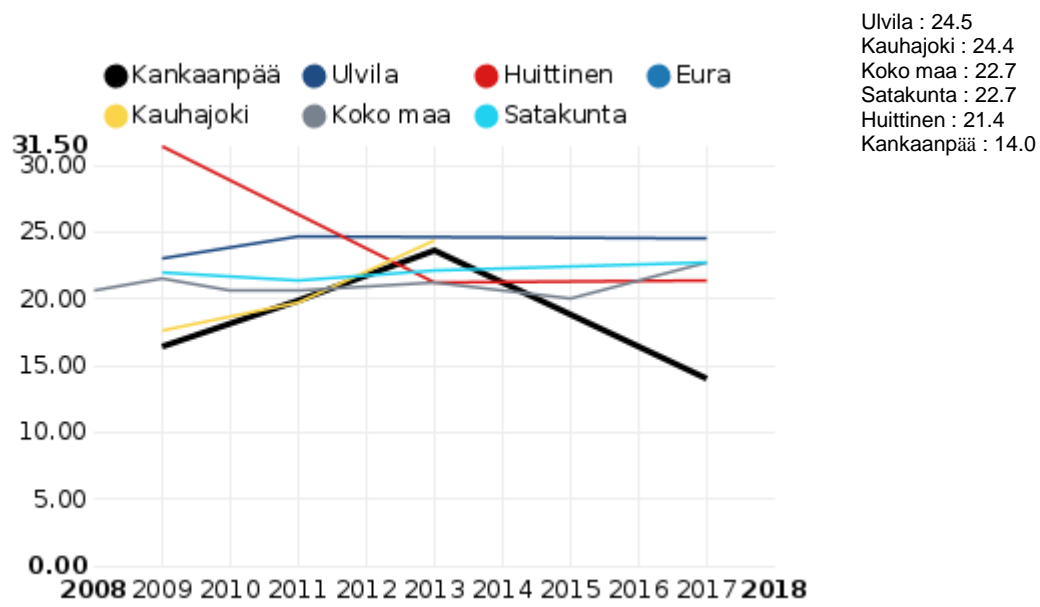
Kankaanpää : 9.6
 Kauhajoki : 7.2
 Ulvila : 6.9
 Huittinen : 5.1
 Satakunta : 4.3
 Koko maa : 3.4
 Eura : 1.1

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

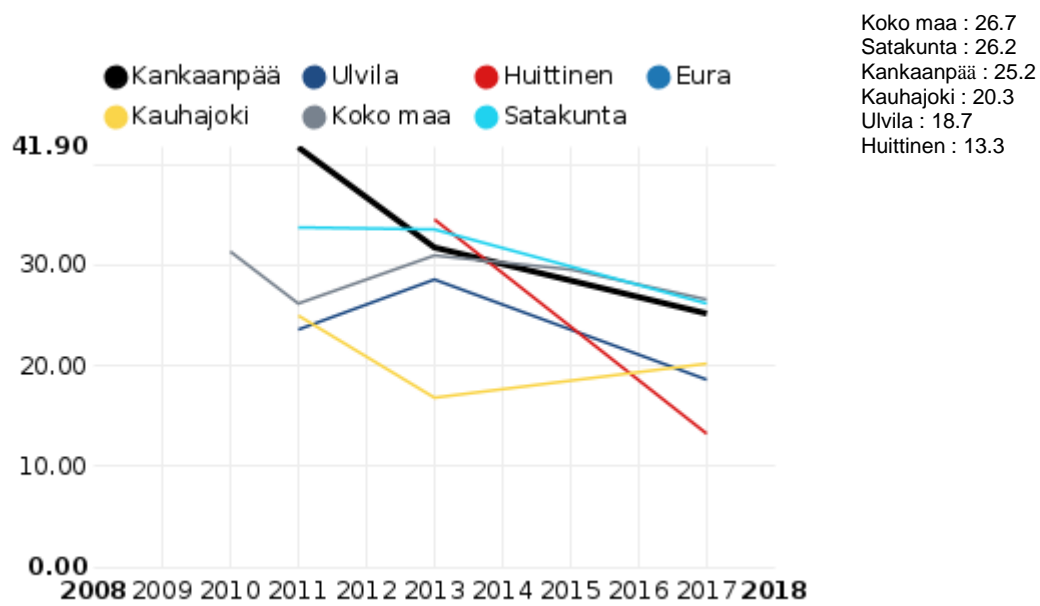

Koko maa : 11.8
 Kankaanpää : 10.3
 Huittinen : 8.3
 Kauhajoki : 8.0
 Satakunta : 7.7
 Eura : 4.4
 Ulvila : 3.8

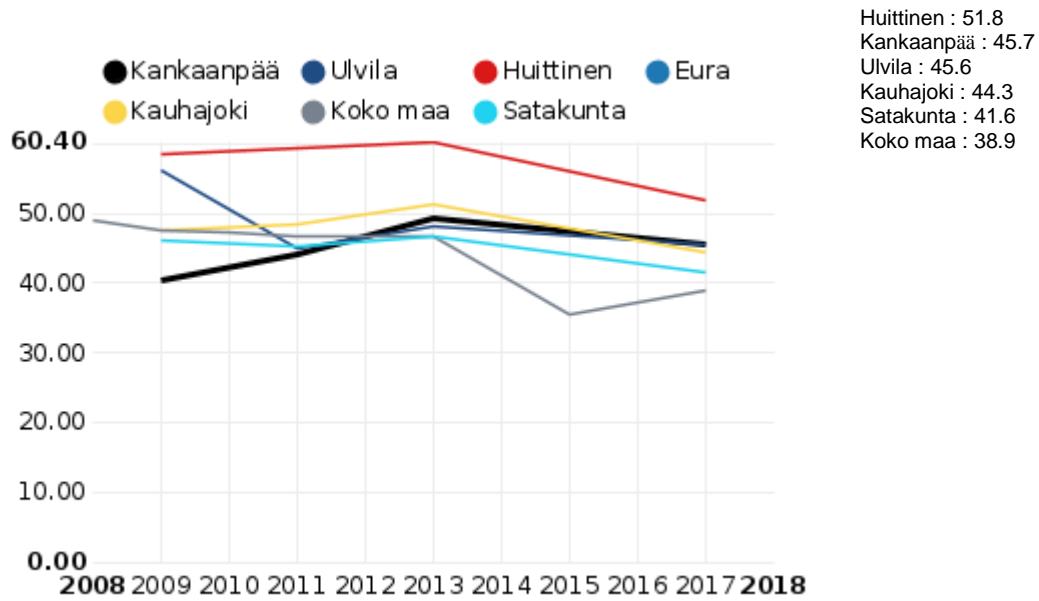
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

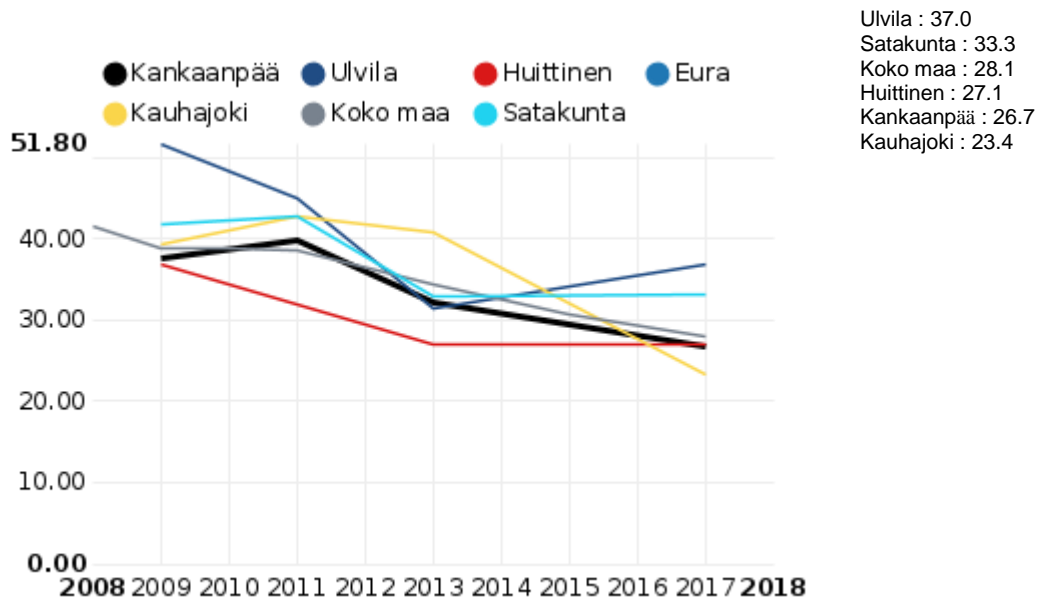
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

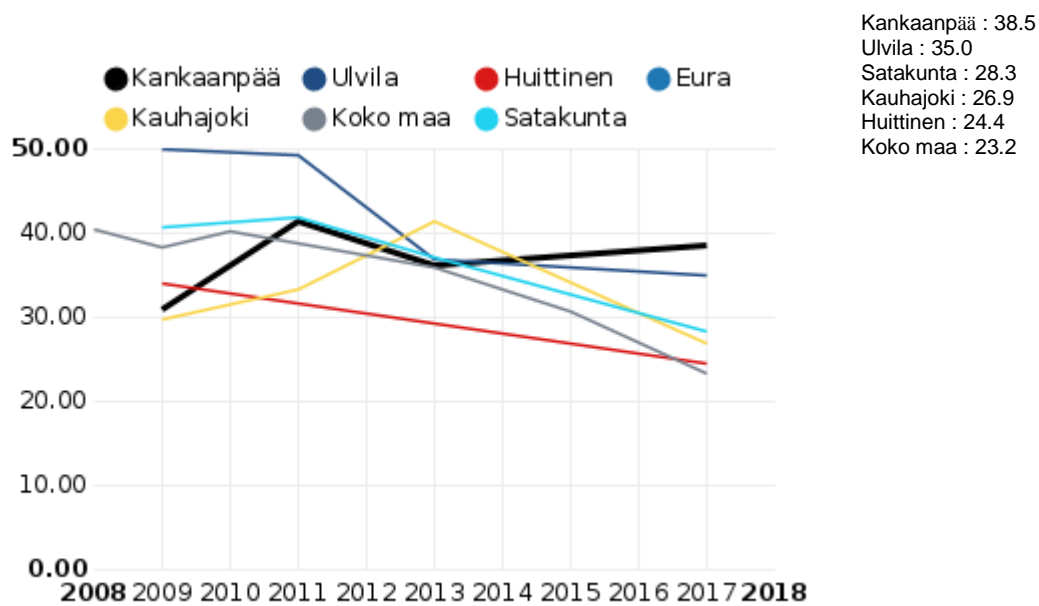
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

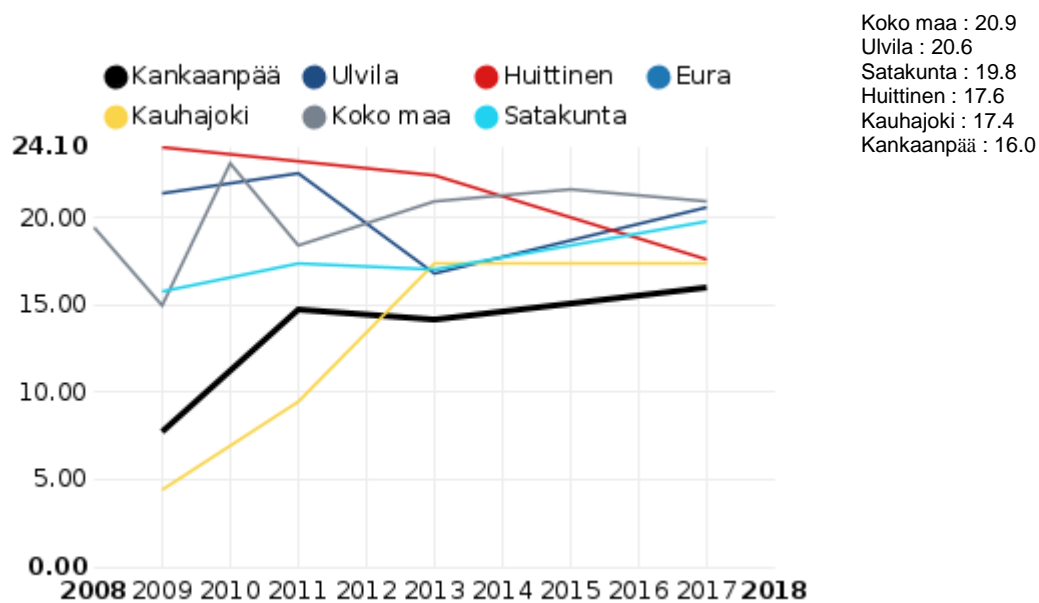
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

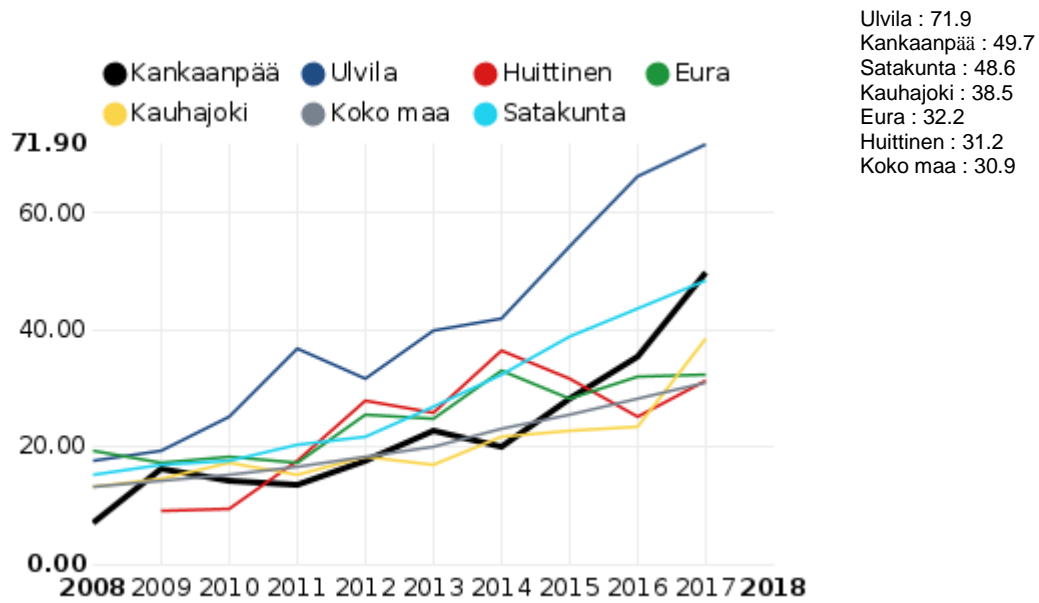
Tupakoi päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

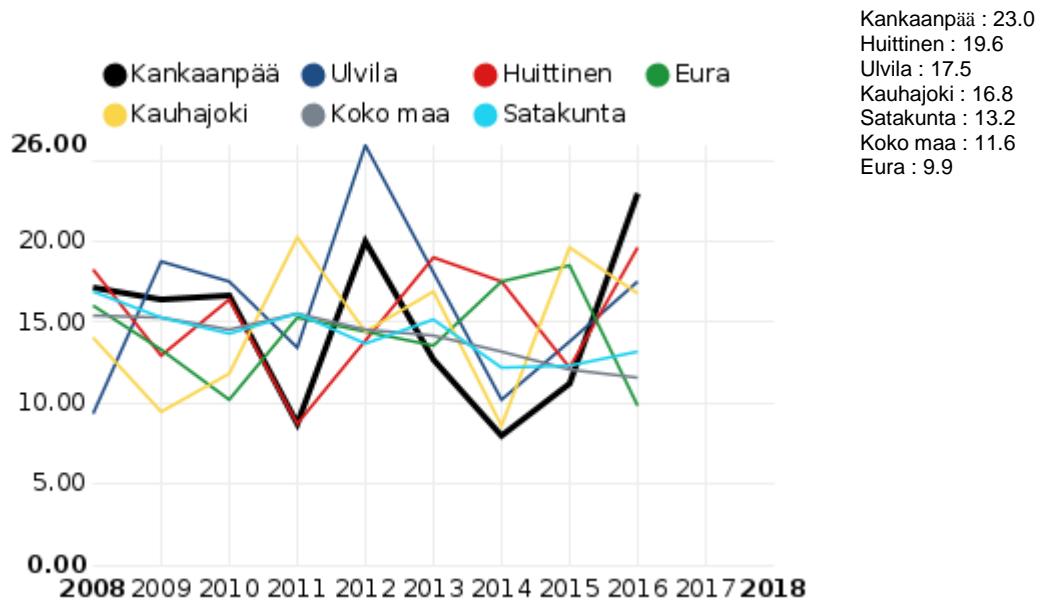
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

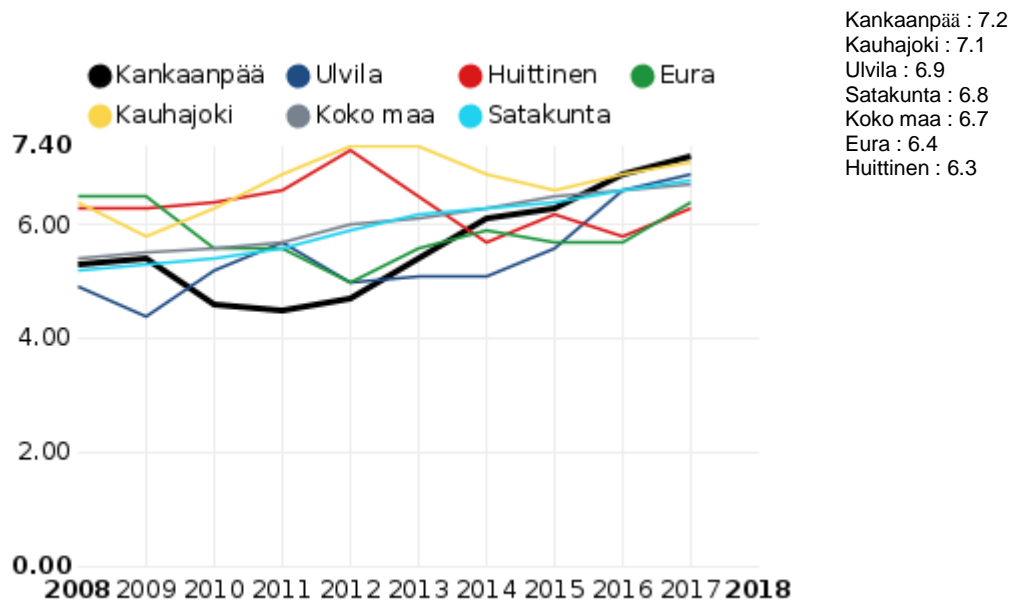
Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

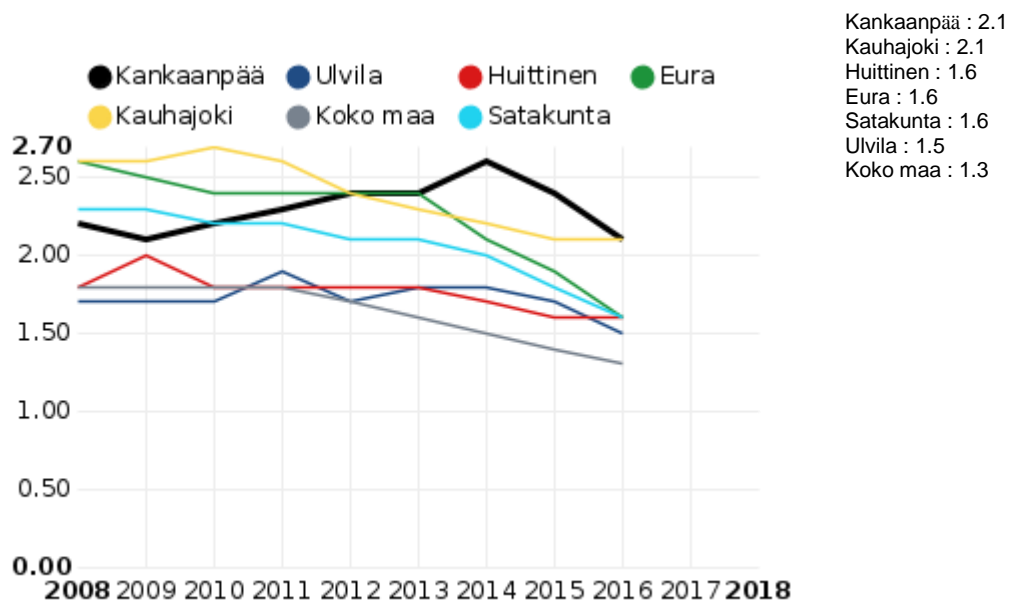
Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiasta naista

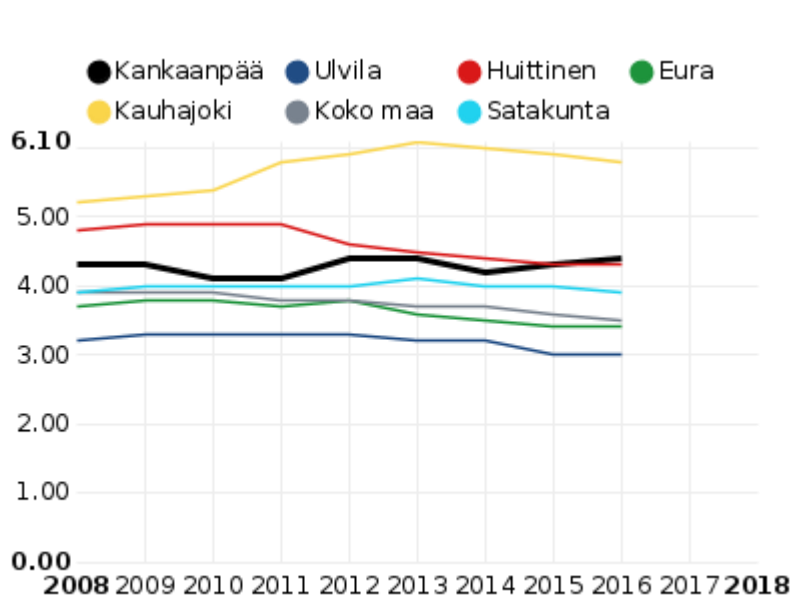
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

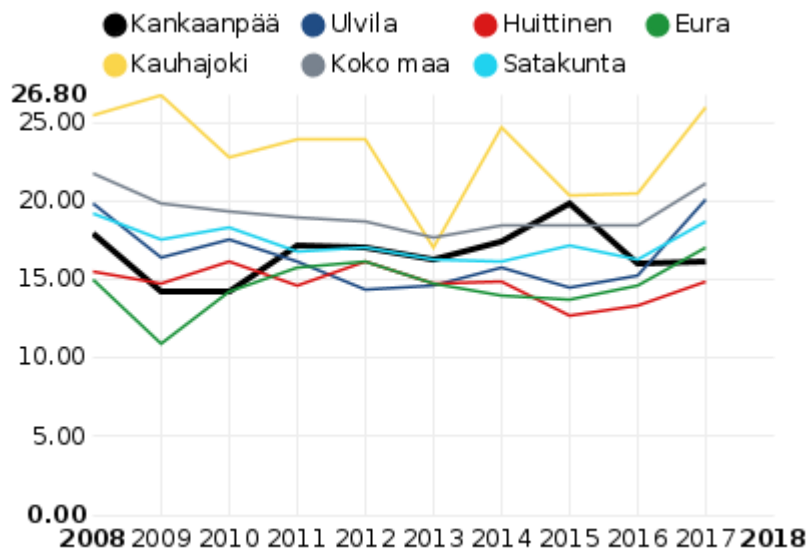

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

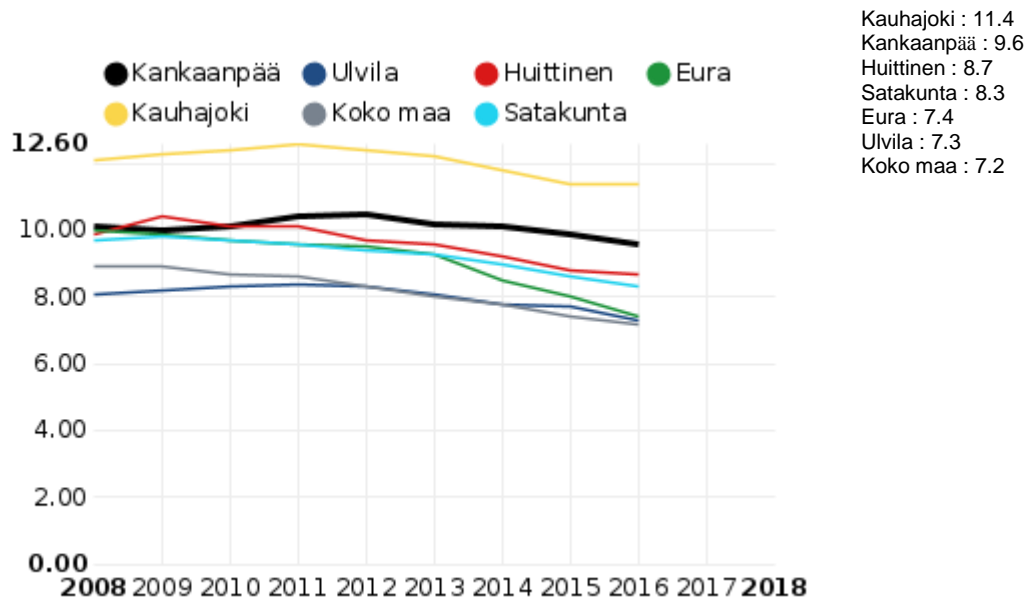
Kauhajoki : 5.8
 Kankaanpää : 4.4
 Huiittinen : 4.3
 Satakunta : 3.9
 Koko maa : 3.5
 Eura : 3.4
 Ulvila : 3.0

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

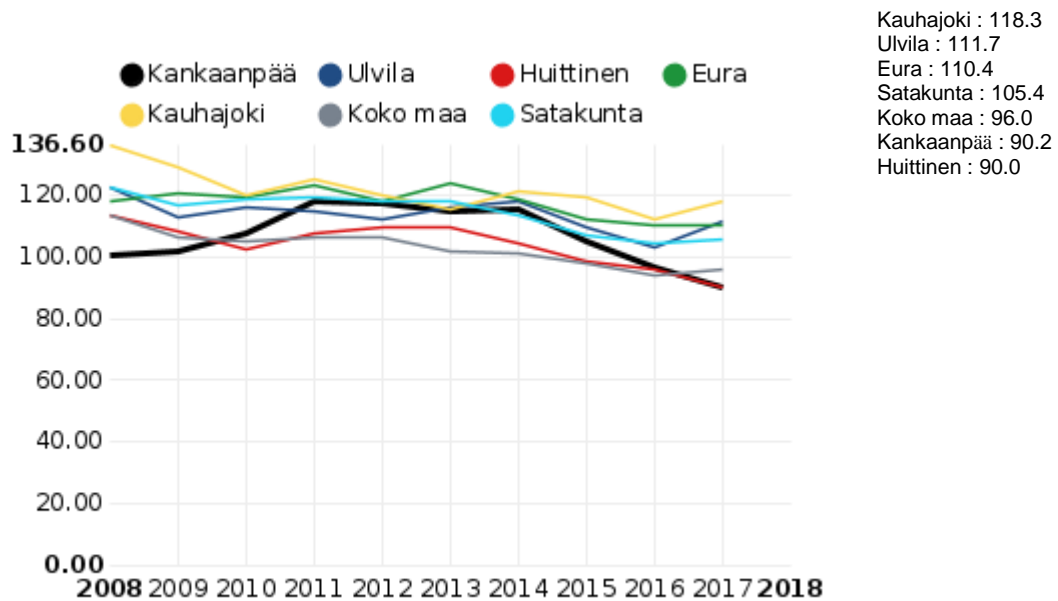

Kauhajoki : 26.0
 Koko maa : 21.1
 Ulvila : 20.1
 Satakunta : 18.7
 Eura : 17.1
 Kankaanpää : 16.2
 Huiittinen : 14.9

Työkyvyttömyyseläettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

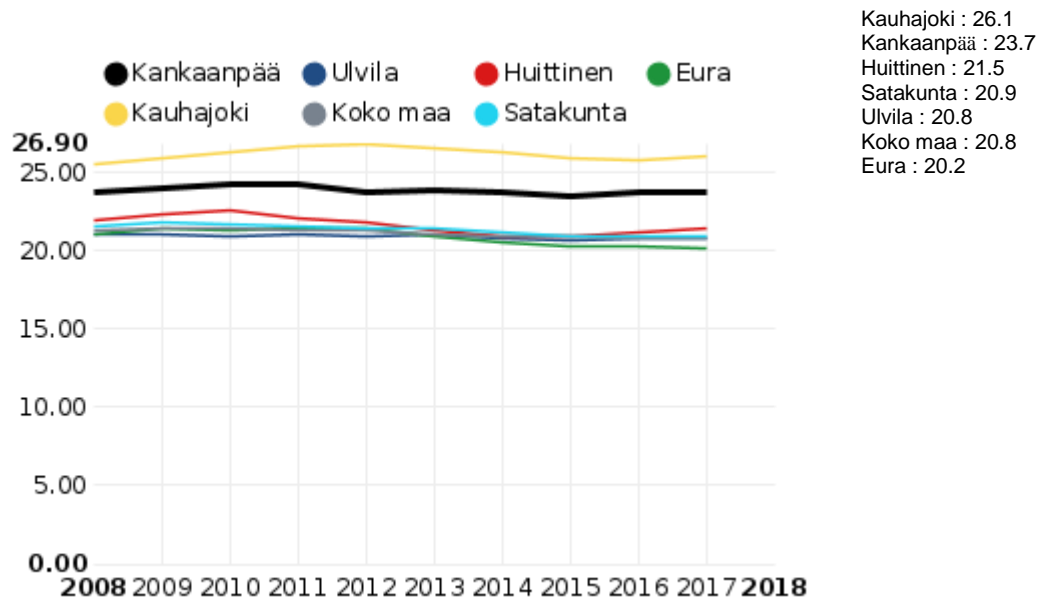

Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

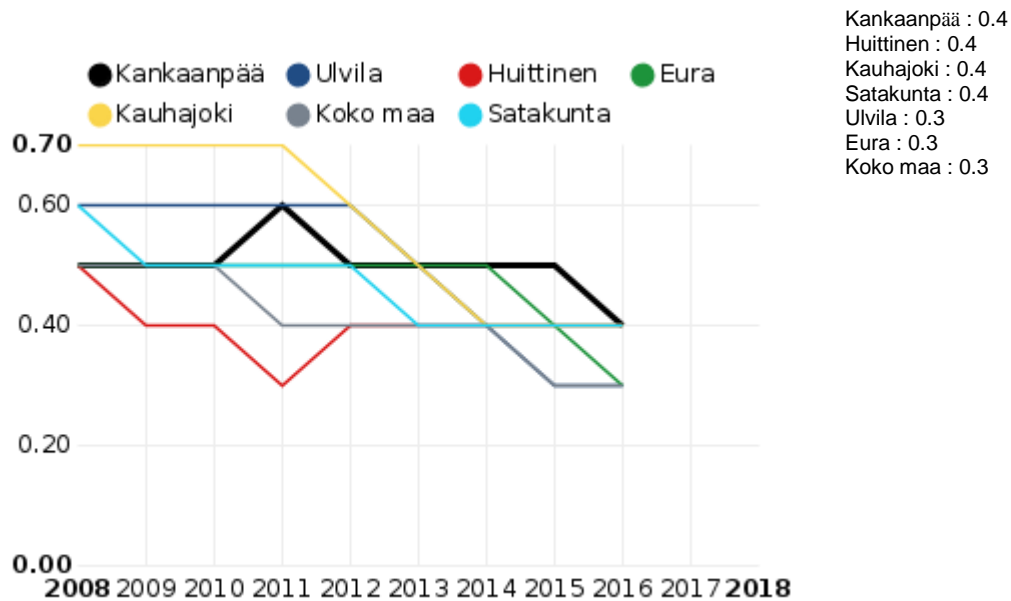

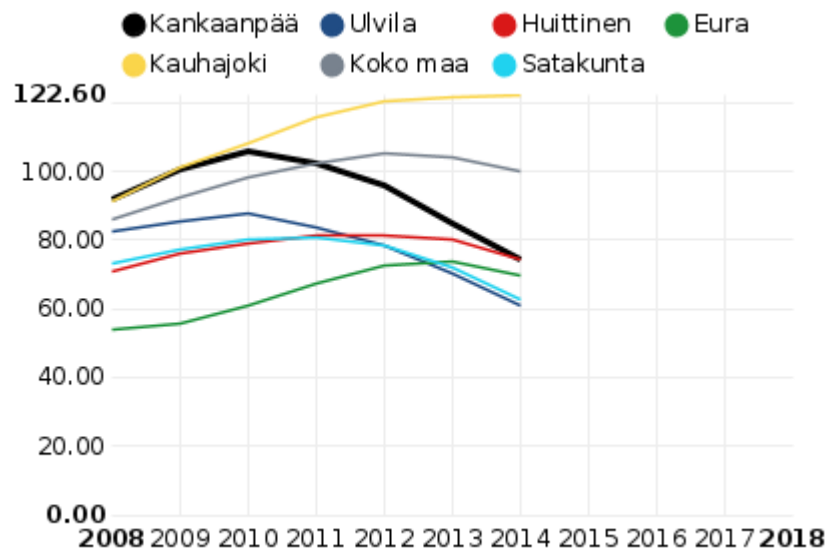
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

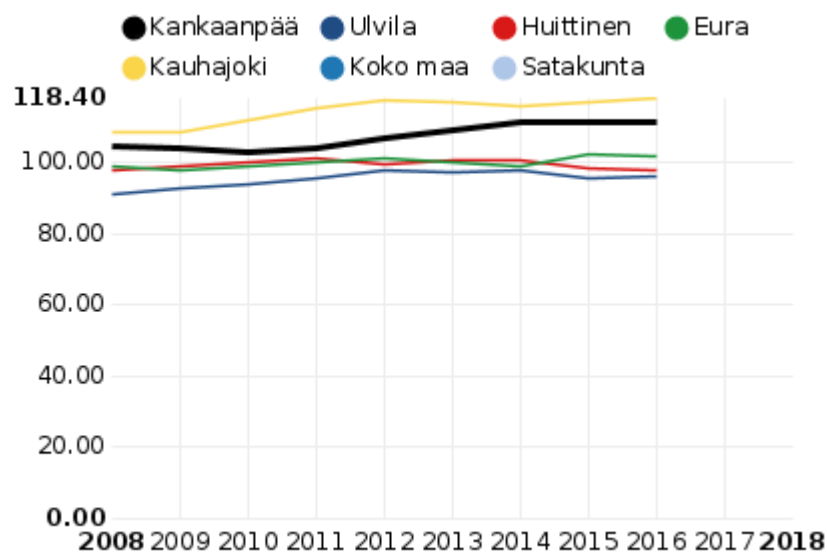

Dementiaindeksi, ikävakioitu

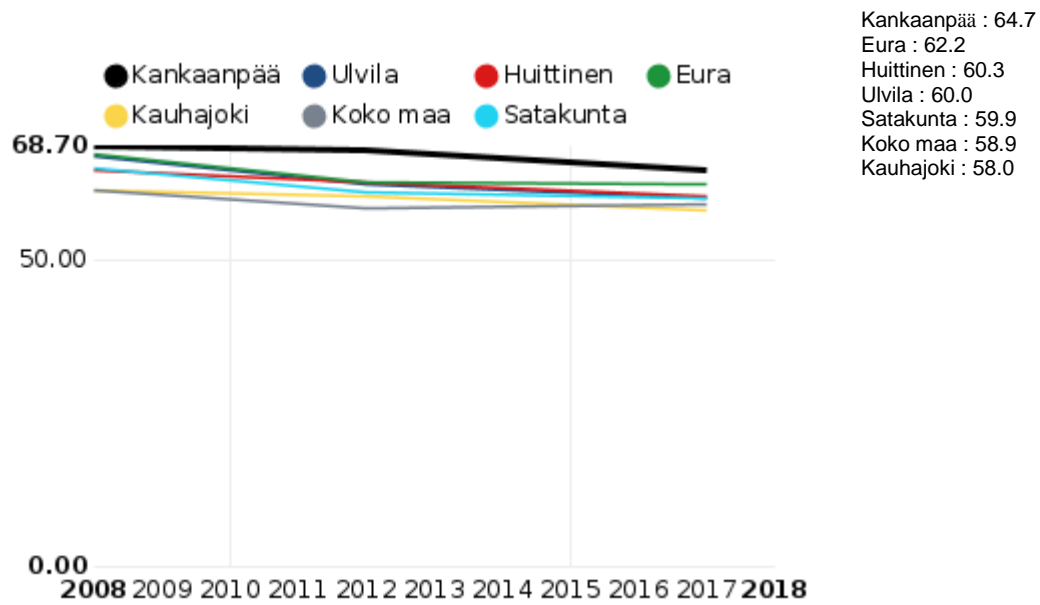
Kauhajoki : 122.6
 Koko maa : 100.0
 Huittinen : 74.7
 Kankaanpää : 74.5
 Eura : 69.6
 Satakunta : 63.0
 Ulvila : 60.8

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Kauhajoki : 118.4
 Kankaanpää : 111.1
 Eura : 102.0
 Huittinen : 97.7
 Ulvila : 96.3

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

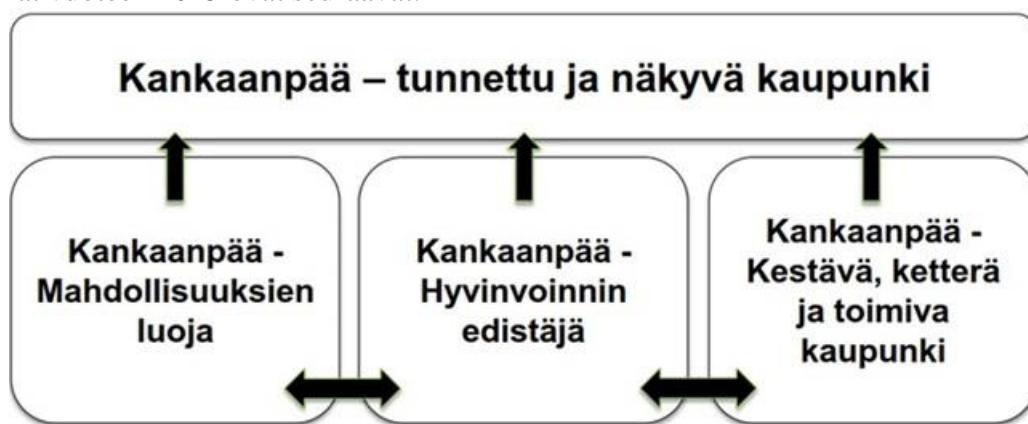
2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2018

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on 6.3.2017 pitämässä kokouksessaan hyväksynyt Kankaanpään kaupungin kaupunkistrategian vuoteen 2025. Kaupunkistrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaisesti päätetty kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategiset, ohjaavat roolivalinnat vuoteen 2025 ovat seuraavat:

Kaupunkistrategiassa on määritelty kymmenen eri painopistealuetta sekä niiden tavoitteet sekä toimeenpanon/ohjelman. Painopistealueet ovat seuraavat:

1. Innovaatio- ja kehitystoiminta
2. Tulevaisuuden koulutusosaaminen
3. Matkailupotentiaali ja kuntamarkkinointi
4. Taide, liikunta ja aktiviteetit
5. Myönteinen yhteisöllisyys
6. Asukkaiden hyvinvointi
7. Kestävä kehitys
8. Tasapainoinen talous
9. Ketterä, yhteisökykyinen hallintamalli
10. Toimivat, terveet työyhteisöt

Kaupunkistrategian eri painopistealueet vaikuttavat kukin omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointiin. Nimenomaisesti kuitenkin kohta 6. asukkaiden hyvinvointi on sellainen, jossa asetetaan tavoitteet, joiden toimeenpanona laaditaan hyvinvointiohjelma. Tarkemmat tavoitteet asukkaiden hyvinvointiin on määritelty seuraavasti:

- Vaikuttamme siihen, että kuntalaisten vastuunotto omista elintavoista lisääntyy
- Ennaltaehkäisemme hyvinvointieroja ja syrjäytymistä
- Lisäämme yhteisöllisyys ja osallisuus -toimintaa, varmistamme hyvinvointi- ja turvallisuusosaamisen (lähipalvelut)
- Asuinalueiden aktiivointi taloudellisen ja materiaalsen tuen muodossa sekä asukkaiden kuuleminen

- Kevyen liikenteen kehittäminen ja infran kunnossapito
- Virikkeellisen ympäristön ylläpitäminen

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Päihde- ja mielenterveyssuunnitelma 2017 - 2018
 PAKKA-toimintamalli 2017
 Terveyden edistämisen toimintasuunnitelma ja hyvät käytännöt v. 2011
 Ikäihmistien hyvinvointisuunnitelma 2014 - 2020
 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2018
 Opetustoimen laatukäsikirja
 Esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma
 Perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma
 Kankaanpään Yhteislyseon ja Honkajoen lukion opiskeluhoitosuunnitelma
 Kankaanpään kaupungin ilmasto-ohjelma 2017 - 2025
 Kankaanpään liikenneturvallisuussuunnitelma 2017
 Opetus- ja kulttuuriministeriön raportit:
 Lyhyt esittely raporteista
 Työpajatoiminta 2014
 Etsivä nuorisotyö 2014
 Nuorten ohjaus- ja palveluverkostot kunnissa 2015 sekä nuorisotakuu

6 Hyvinvointisuunnitelma

Työllisyyden hoito

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuu-taho	Resurssit	Arviointimittarit
Työllisyyden paran-taminen	Yhteistyön tehostaminen eri tahojen (POSA, TE-toi-misto) kanssa	TYP-toiminta	Työttömyysaste Työttömyysaste on laske-nut 2,5 %-yksikköä (2016: 13,6 ja 2017: 10,8)
	Pitkäaikaistyöttömien akti-voiminen	Kuntouttava työtoi-minta, sosiaalinen kuntoutus (POSA)	KELAn toimittamat listat Kaupungin maksama osuus työmarkkinatuesta on noussut 385 578 eu-rosta 411 571 euroon. Kuntouttavaan työtoi-mintaan on edelleenkin panostettu ja sosiaalisen kuntoutuksen muotoja lisätty mm. yhteistyö et-sivän nuorisotyön kanssa.

Turvallinen ja terveellinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Kaupungin liikenneturvallisuuksuunnitelman päivittäminen	Pohjois-Satakunnan liikenneturvallisuuksuunnitelman ohjausryhmä Kankaanpään liikenneturvallisuuksryhmä	Kankaanpään liikenneturvallisuuksuunnitelma 2017 on valmistunut ja hyväksytty luottamuselimissä. Kankaanpään liikenneturvallisuuksryhmä on perustettu 2017 ja kokoontunut 2 kertaa.
	Liikennekasvatuksen lisääminen	Kaupungin liikenneturvallisuuksryhmä Palvelukeskukset ja sidosryhmät (mm. Liikenneturva, poliisi, ELY-keskus)	Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä
	Liikenneturvallisuuksparantavat rakenteelliset toimenpiteet kuten uudet kevyen liikenteen väylät, korotetut suojatiet, hidasteet, saarekkeet sekä vaarallisten liittymien ja liikennejärjestelyiden parantaminen.	Kaupunkisuunnittelukeskus/kaavoitus Tekninen keskus / kuntatekniikka	Uusia kevyen liikenteen väyliä rakennettu 2017 valmiiksi yhteensä n. 760 j m, (Paasikivenkatu, Kirkkokatu, Äpäntie), pyöräilyreitit tallennettu paikkatietokantaan. Paasikiven-/Kirkkokatu ja Myllärintien liittymien parantaminen
Esteettömyyden edistäminen	Luodaan esteettömiä liikkumismahdollisuuksia	Kaavoitus ja liikenneväylien ja yleisten väylien suunnittelu	Toteutunut, huomioidaan toteutettavien hankkeiden rakentamisessa.
	Esteettömyys ja turvallinen liikkuminen pyritään huomioimaan katu- ja yleisten alueiden suunnittelussa ja hankkeiden toteutuksessa.	Kaupunkisuunnittelukeskus / kaavoitus ja rakennusvalvonta Tekninen keskus, julkiset ja yksityiset rakentajat	Toteutunut kaupungin kohteissa
	Katujen ja yleisten alueiden kunto pyritään pitämään riittävän hyvällä tasolla.	Tekninen keskus / Kuntatekniikka	Väylien kunto tyydyttävällä tasolla 2017. Kunnossapitotoimenpiteet suhteutettu käyttötalousmäärärahoihin. Huonokuntoisia päällysteitä esiintyy kaikissa katuluokissa.

Rakennusten terveellisyys ja turvallisuus	Terveellisyys ja turvallisuus otetaan huomioon tilojen suunnittelussa, korjausten aikataulutuksessa ja kiinteistöjen ylläpidossa.	Tekninen keskus, kaupungin rakennustoiminta ja kiinteistöhoito	Toteutunut
	Ennakoiva kiinteistöhoito	Tekninen keskus / Tilapalvelut	
	Saumaton yhteistyö PoSan terveystalvontaa	Posa Palvelukeskukset	Toteutunut
Ympäristöarvojen huomioiminen	Viranomaisyhteistyön lisääminen kaikessa suunnittelussa.	Posa, palvelukeskukset, sidosryhmät	Vatulanharjun ja Hämeenkaan pohjavesivarat aktiiviseen hyötykäyttöön -kehittämishanke aloitettu 2017
	Ennakoivat toimenpiteet pohjavesivarojen suojelemiseksi	Posa, vesihuoltolaitos, kaa-voitus, rakennusvalvonta, tekninen keskus, sidosryhmät (mm. Puolustusvoimat, Metsähallitus)	Yhteistyö vesihuollon häiriötilanteisiin ja varautumiseen liittyen (Pelastuslaitos, PoSa)
	Ilmasto-ohjelman 2017-2025 ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukainen toiminta.	Tekninen keskus ja muut palvelukeskukset, kaupungin ilmastotyöryhmä ja sidosryhmät	Raportointi ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen mukaisesti. -Ilmasto-ohjelman 2017 - 2025, vuosiraportointi 2017 valtuustolle tehty -energiatehokkuussopimuksen raportointi toteutuu toukokuun 2018 aikana

Vastuunotto elintavoista

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Terveellisten ruokailutottumusten omaksuminen ja ylipainon välttäminen	Ohjaus ja neuvonta, varhainen puuttuminen	Terveystieteiden eri toimijat	Kouluterveyskysely 2017
Liikkumisen lisääminen	Liikkuva koulu -hanke, joka kannustaa koululaisia liikkumaan	Koulut, urheiluseurat	Hankkeen edetessä kerättävä tieto
	Liikkumisen monipuolinen ja tasapuolinen mahdollistaminen kaikikäisille. Liikuntapaikkojen kunnossapito.	Liikuntatoimi, tekninen keskus, ympäristökeskus	Teaviisari Kouluterveyskysely 2017

Haitallisen päihteidenkäytön vähentäminen	PAKKA-hanke: moniammatillinen toiminta, jolla pyritään nuorten alkoholinkäytön rajoittamiseen yhteistyössä anniskelupaikkojen kanssa.	Eri viranomaistahot ja yksityiset tahot yhteistyössä	Pakka-toiminta aloitti toimintansa 2017 yhteistyössä PoSan ja kuntien kanssa.
	Alkoholinkäytön puheeksiotto, riskikäytön arviointi, tiedotus ja valistus	Kukin sektori omalta osaltaan	Kouluterveyskysely 2017 PoSassa alkoholin puheeksiotto vastaanotoilla toteutuu pääsääntöisesti hyvin. Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma päivitettiin vuonna 2017 yhteistyössä toimijaverkoston kanssa.

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lähipalveluiden turvaaminen	Lapsiperheiden peruspalveluiden ja lastensuojelun ennalta ehkäisevien palveluiden riittävä resurssointi perhettä lähellä oleviin ja kotiin annettaviin palveluihin.	Vauva- ja pikkulapsiperhetyö, oppilas- ja opiskelija-psykologityö, oppilas- ja opiskelijälääkäripalvelu, puheterapia, lapsiperheiden kotipalvelu oppilashuolto	PoSassa lähipalvelujen turvaamista haittaa paheveva pula sosiaalityöntekijöistä.
	Mahdollistetaan kaavoituksen avulla ikäihmisten asuminen lähellä palveluita.	Ympäristökeskus	
Matala kynnys puuttua syrjäytymiseen	Matalan kynnyksen palveluiden tarjoaminen	Etsivä nuorisotyö, Valtti-työpaja, sosiaalityö, seniorineuvola, oppilashuolto, vammaispalvelut	
	Moniammatillisen yhteistyön lisääminen, 3. sektorin mukaan ottaminen	Kaupungin ja POSAn eri toimijat, seurakunta, yhdistykset ja seurakuntat	Yhteistyö on lisääntynyt, mm. Pakka-hanke. Kaupunki on osallistunut mm. Pärjätään yhdessä -hankkeeseen sekä koordinoitunut yhdistysten tapauksissa.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Syrjimättömyys ja suvaitsevaisuus	Tiedottaminen, tietoisuuden lisääminen, muu asenteisiin vaikuttaminen.		
	Vähemmistöjen aktiivointi		
Kuntalaisten mukaanotto palveluiden suunnitteluun	Kuulemiset, kyselyt		Kaupunki on järjestänyt avoimia kuulemistilaisuuksia.

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Vuoden 2017 hyvinvointikertomus on laadittu yhteistyössä kaupungin ja Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän (jälj. POSA) viranhaltijoiden kanssa. Kertomuksen laadintaan ovat osallistuneet kaupunginsihteeri Anna Vanhahonko, asumispalvelupäällikkö (POSA) Tapani Santavirta, vapaa-aikasihteeri Ullamarja Kontiainen, tekninen johtaja Marja Vaajasaari, työryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä on toiminut sivistysjohtaja Heikki Kiviniemi.

8 Suunnitelman hyväksyminen